

ΦΛΕΒΑΡΗΣ 1913—ΑΡΙΘ. 6(54)

ΣΕΛΙΔΕΣ
32

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ❁ ❁ ❁ ❁

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ❁ ❁ ❁

ΟΡΓΑΝΟ ΤΩ ❁ ❁ ❁ ❁

ΔΗΜΟΤΙΚΙΣΤΩΝ ❁ ❁

ΣΜΥΡΝΗΣ ΚΑΙ ❁ ❁ ❁

ΑΪΝΤΙΝΙΟΥ ❁ ❁ ❁

Ν

Ε

Ο

Τ

Η

Σ

ΓΡΑΦΕΙΑ:

ΟΔΟΣ ΓΑΛΑΖΙΟ 15

ΣΜΥΡΝΗ

ΕΚΔΟΤΗΣ :

Θ. ΕΞΑΡΧΟΣ

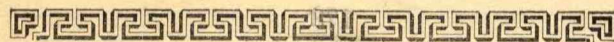
‘ ΝΕΟΤΗΣ ,
 ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΠΟΥ ΓΡΑΦΕΤΑΙ
 ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΑΣ ΓΛΩΣΣΑ
 ΚΑΙ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ
 ΜΕ 32-48 ΣΕΛΙΔΕΣ

Η ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΠΛΗΡΩΝΕΤΑΙ
 ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΧΡΟΝΟ
 ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ ΜΕΤΖ. 2
 ΓΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΦΡ. 12

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΟΥΤΟΥ :

ΑΛΕΞΑΣ—'Ο προφήτης	Σελ. 177
Κ. ΔΕΛΑΚΟΒΙΑΣ.—'Οφηλία, Τά λάφυρα, Νυχτερινό	• 191
Κ. ΜΙΣΑΗΛΙΔΗΣ.— Διόνη, ὁ ἄμορφος κό- σμος, ἡ «πέτρα τοῦ Διοκλήου», 'Αναδυομένη 'Αφροδίτη.	• 193
ΣΤΕΛ. ΣΕΦΕΡΙΑΔΗΣ.— Τὸ κινούργιο φῶς	• 186
Δ. Σ.— Μπουσουτιά τὸ τσιγγανόπουλο, τῆς <i>Hélène Vacaresco.</i>	• 195
ΜΕΝΟΣ ΦΙΑΝΤΑΣ.— 'Ο Γκιώνης	• 190
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ κτλ.	• 206

ΑΛΕΞΑΣ

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ

Εἶτανε παραμονὴ γιορτῆς μεγάλης ὅταν πέρασε
 στὴν πολιτεία μέσα ὁ προφήτης.

Καὶ νά, οἱ ἀδιαφόρητοι τὸν μπρομούτισαν καὶ τὸν ἐ-
 σκούντισαν γιὰ νὰ περνᾶνε, γιὰτὶ ποιὸς εἶναι δὲν ἡ-
 ξέραν.

Κι' αὐτὸς ἐπῆγαινε ἀνάμεσὸ τους, μάνας κ' ἐκεῖνος
 γέννημα, ἄνθρωπος στὸν κόσμο.

Καὶ πλῆθος ἐμπαινόβγαιναν στὰ μεγάλα στὰ μικρὰ
 πραγματευτάδικα, στὰ μαγαζιά, πραγματευτάδες, στρα-
 τιῶτες, κόσμος, παρδαλόθωρες γυναῖκες.

Μέσα στὶς σκεπασμένες ἀγορὲς κάτω ἀπ' τὶς σκοτα-
 δερὲς καμάρες χάθηκε πολλὲς ὥρες.

Τά εἶδε καὶ τὰ ζέταξε ὅλα ὁ ξένος ποὺ δὲν τὸν ἤξε-
 ραν ποιὸς εἶναι.

Κ' ἐκεῖ πῆγε νὰ πιεῖ νερό, τὸν ἔφαγαν ὁ ἥλιος καὶ
 στὴ βρύση μὲ τὰ συντριβάνια ποτίζανε τ' ἀρχοντὸς τ'
 ἀλόγατα.

Καὶ τούδωκαν νὰ πιεῖ ἀπ' τὸ σῖκλο τῶν ἀλόγων, γιὰ-
 τί δὲν ἤξεραν ποιὸς εἶναι.

'Ενας τὸν ρωτᾷει—Ποιὸς εἶσαι ; ξενοφέρνεϊς.

— Οἱ πατέρες μου τὴ χτίσανε τὴν ὄρια βρύση μὲ
 τὰ συντριβάνια γύρω, καὶ τώρα ποτίζει ὁ ἀρχοντας
 τ' ἀλόγατά του.

Τότε ἐκεῖνος ποὺ τὸν ρώτησε γύρισε καὶ λέει στοὺς
 χασομέρηδες—'Ελάτε κι' ἀκοῦστε, τί λαλεῖ τ' ἀνθρώ-
 που αὐτοῦ τὸ στόμα. Τὴ βρύση, ἀκοῦτε, τὴν ὄρια μὲ
 τὰ συντριβάνια γύρω ποῦ βρήκαμ' ἐμεῖς στὸν τόπο αὐ-

τὸ χτισμένη ἀπὸ τοὺς παπούδες μας, λέει πὼς ὁ πατέρα σου αὐτουνοῦ ἐδῶ τὴν ἔχτιζε.

Καὶ τότε ἀποκρίνεται ἀπὸ τοὺς χασομέρηδες ἕνας καὶ τοῦ λέει.—'Αλλοῦ ἄμε νὰ βρεῖς τῶν πατεράδων σου τὴ βρύση. Ἐμεῖς ξέρουμε ποιὸς τὴν ἔχτιζε αὐτὴν ἐδῶ.—'Ενας παλιὸς Θεὸς μας ποῦ σπλαχνίστηκε τὸν τόπο.

Γύρισε καὶ τοὺς κάνει—Νὰ...ἀνοίξετε ξεθάψτε τὰ θεμέλια της, χαράζοντας ὀλόγυρα τὸν τόπο, γιὰ νὰ βρεῖτε τόνομα ἐκεινοῦ ποῦ τὴν πολέμας.

Κ' ἔφυγε ἔτσι κουνώντας τὸ κεφάλι ἐνῶ ἀπὸ πίσω τούρριχαν λιθάρια.

Κ' αὐτὸς προβαίνοντας λίγο λίγο στὴν πολύβουη τὴν πολιτεία μέσα, γλυκὰ εὐχαριστοῦσε τὴν ψυχὴ του, βλέποντας τίς πόρτες ὅλες διάπλατες, σ' ἐκείνον πού-θελε νὰ βλέπει καὶ νὰ εὐφρανθεῖ στὶς νοικοκυροσύνες.

Γιατὶ τὰ ζέταζε ὅλα ἕνα-ἕνα ὁ ξένος.

Μιά βεργόλιγνη νέα μητέρα στὸ κατώφλι της ταχάριζε τὸ μωρό της, ποὺ ἔγευρε ζητώντας της τὸν κόρφο, ὅθι ἐπαιρνε τῆς ζωῆς τὸ γάλα. Ἡ ἀδερφή της παραμέσα στὸ ὀλοήσκιωτο τὸ δροσερὸ χαγιάτι κατάχαμα πολέμας τὴν ἀνέμη.

Οἱ κόρες ὅλες οἱ γυναῖκες ὅλες τῆς πανώριας πολιτείας δούλευαν τὴν καλὴ τὴ μέρα, τὸν καλὸν τὸν ἥλιο.

Κ' ἐκεῖ εἶδε ὀμπρὸς στὸ μῶλο πὼς τὰ παιδιὰ, ἀνήξερα ἀπὸ κάθε πράξη, ποὺ παίζανε, γκρεμίζανε στὸ γιὰλὸ τίς πέτρες.

Στάθηκε κι' αὐτὸς τότε κι' εἶπε σὲ δυὸ γυναῖκες πούχανε κουβέντα στημένη στὴ μέση ἀπὸ τὸ δρόμο—Γιατὶ χαλνᾶτε τὰ ἔργα τῶν δικῶν μου; Πάρτε τα στίς αὐλές σας μέσα τὰ παιδιὰ, κι' αὐτὰ ἀθῶα κι' ἀκάτεχα εἶναι καὶ δὲν ξέρουν, παιδιὰ 'ναι, καὶ πὼς γένεται στὸν κόσμον δὲν κατέχουν. Μαζῶξτε τὰ παιδιὰ σας. Αὐτὰ γιὰ δική σας τάφτιαξε ὠφέλεια ἀπ' τοὺς δικούς μου τοὺς προγόνους ἕνας.

Τότε μιὰ γυναῖκα εἶπε γι' αὐτὸν—Τρελλὸ εἶναι τὸς κακόμοιρο, μὴν τὸ συνοριστεῖτε.

Κι' αὐτὸς ἄκουσε τὴ φωνὴ καὶ γύρισε κατὰ τὴ γυναῖκα ποὺ μίλησε ἔτσι, κι' εἶδε τὴν κατάματα μέσ' στὸ χαγιάτι της.

Κ' ἔλαμπε στὰ χέρια της τὸ γένειο καθὼς ἔκλωθε μετὰξι.

Τότε ἡ γυναῖκα σὰν τὴν ἔβλεπε χωρὶς πιά νὰ τὸν κοιτάει μέσ' στὴ δουλειά της ἀπόειπε—Τὸ μῶλο αὐτὸν τὸν σώριασεν ἡ λίμνη ἀτὴ της μετὸ κῦμα της, καὶ ποιὸς λέει πὼς ἀνθρώπου γνώμη τὸν σοφίστηκε;

'Ἐσυρε τὰ μάτια κατὰ τὸ πέλαο καὶ γιὰ κάμποση ὦρα ἐθώρας τὸ γιὰλὸ καὶ τὰ κατῖα μετὶς ἀλικοβαμένες τέντες.

'Υστερα ἔσκυψε χάμω ψηλὸς καθὼς εἶτουν, κι' ἔγυρε ὁ ἀλύγιτος κι' ἔστρωσε τοῦ μῶλου ὅσο εἶτανε χαλασμένο γύρω στὰ πόδια του, βάνοντας τίς πέτρες σὲ τάξη κι' εἶπε ἀποτελειώνοντας—Νὰ...μὴν τίς χαλνᾶτε πιά, μὴν ἀφίνετε τὴ γενιὰ σας νὰ σκορπίζει ἐκεῖνο πῶστησαν οἱ πατεράδες μου.

'Ἐνα μικρὸ ἀγῶρι τὸν ἐκοίταζε μετὰ μεγάλα καὶ συλλογισμένα μάτια

Κι' αὐτὸς πῆρε ἕνα δρόμο ἀνηφορὰν ποὺ ἔκλωθο γύριζε τ' ἀπότομα καὶ δεντρομενὰ πλευρὰ ἐνοῦ βραχότοπου. Ἀποσταμένος πῆγαινε γιὰτὶ τὸν ἔτρωγεν ὁ ἥλιος.

Κι' αὐτὸς ὁ δρόμος ἔβγαζε ψηλὰ σὲ μιὰ πλατέα πυκνοφυνεμένη ἀπὸ λογῆς δέντρα καὶ ποὺ πλῆθος τᾶφτονα νερὰ ἀναβρούσαν. Κ' ἐκεῖ λοιπὸν ἀνάσανε στὸ καθαρὸ τὸ φῶς βαθειὰ κι' ἐλεύτερα. Κόσμος ἐκεῖ κανένας, μόνον εἶτανε μερικοὶ ποὺ φύλαγαν τὸν τόπο, νὰ μὴ μπαίνει ἀνθρώπος. Κι' ἀφοῦ στάθηκε, θάμαζε τὴν ὀλοπράσινη ἀπλωσιὰ κι' εὐφραινότανε καθὼς περνοῦσε στὰ ἡσκερὰ τὰ ἡσυχὰ δρομάκια καὶ τὰ μονοπάτια καὶ τὰ κλωθογυρίσματα, ποὺ ἀπαλὰ ὀλόγυρα ἐβούιζε ὁ λαμπρὸς ἀέρας.

Τότε ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ποὺ φύλαγαν τὸν τόπο τούκοψε τὸ δρόμο καὶ τοῦ εἶπε—Δὲν μπαίνει ἐδῶ κανένας

ἔξον ἀπὸ τοῦ ἄρχοντα τῆ θυγατέρα, καὶ σὺ πῶς μπῆ-
κες; Κἄνας νιοφερμένος μὴν εἶσαι;

Καὶ σὰν ἀργοῦσε, πολλὴ ὥρα δλόγουρα θωρόντας
ὁ φυλαχτῆς ὁ ἄνθρωπος τοῦ ξαναμίλησε καὶ τοῦπε,
τὴν ἴδια ὥρα παίρνοντάς τον ἀπὸ τὴν ἀμασκάλη—Ἄν-
θρωπε, σοῦ μίλησα καὶ δὲν ἀκοῦς; Ἐγὼ εἶμαι ἀπ’
αὐτοῦς ποὺ φυλάνε τὸ μέρος...

Τότε καὶ τοῦτος τοῦ μίλησε ἔτσι—Ποῦ εἶναι ὁ ἄρ-
χοντάς σας; Γιατὶ βλέπω πῶς περιορίζουνε τὸν κό-
σμο νὰ μπαίνει στοὺς κήπους μέσα ἵπὸ ἐγὼ ἐδίδαξα
νὰ τοὺς φυτέψουν. Γιατὶ δὲν ἀφίνετε νὰ μπαίνουν ὁ
κόσμος, γιὰ νὰ δοῦνε καὶ νὰ εὐχαριστηθοῦνε, ἴσως ἦ-
θελε καὶ νὰ μὲ γνωρίσουν τότε ποιὸς εἶμαι.

Ἐκινή τὴν ὥρα λάλησε τῆθόνι τὸ πουλί, φώναξε
τὸ πουλάκι ἀπ’ τὸ λημέρι του μονάχο.

Ὁ φυλαχτῆς ἐγέλασε στὰ λόγια του καὶ τὸν ὀδηγοῦ-
σε ἔξω, καὶ δὲν τὸν ἄφηκε νὰ παυτεῖ μιὰ στάλα
στὸν τόπο ἐκεῖνο τὸν ψηλό, δείχνοντάς του πῶς κα-
νένας δὲν εἶχε ἄδεια στὴν πλατέα ποὺ ἔβγαινε καὶ περ-
πατοῦσε τοῦ ἄρχοντα ἢ θυγατέρα.

Καὶ τοῦτος τράβηξε, κατέβηκε μ’ ἀργὸ πάτημα ἔ-
ναν δετροφυτεμένο δρόμο ποῦ ροβόλαε πρὸς μιὰ ἔρη-
μη μακριὰ στράτα, ποὺ στὰ δεξιὰ εἶτανε κἄπια πτω-
χικὰ χαμιόσπιτα καὶ ζερβὰ ἄλλοῦ εἶχε τὸ κῆμα, ἄλλοῦ
τὴν καλαμιὰ κι’ ἄλλοῦ ἀπλωμένα περιβόλια ποὺ μέσα
τοὺς ἐβόιζαν λογῆς δέντρα τῶν ἀνέμου.

Κι’ ἄκουσε μακριὰ τοῦ πολυταράχου γιαλοῦ ἓνα ἢ
σὰν τραγοῦδι ἢ σὰν ἀναστέναγμα καὶ βόιζε ἢ καρδιά
του, ταραχτήκε ὁ λογισμὸς του.

Πολὺ μόχτο ἀγροίκησε μέσ’ τὴν ψυχὴ του — Δὲν
εἶναι πιὰ ἐδὼ τὸ σπῖτι σας καὶ δὲν εἶναι δὼ τὰ ἔρ-
γα σας.

Τᾶφηκε ἐκεῖ τὸ πέλαο, τὸ διάστημα νὰ βουίξει κι’
αὐτὸς μὲ τὰ μάτια χαλωμένα, μὲ τὸ λογισμὸ παρ-
μένον χάθηκε ἀπὸ μιὰ πύλη σὰν καστρόπορτα, καὶ νὰ,
βγαίνει σὲ μιὰν ἔρημη κι’ ἤσυχη συνοικία μὲ τὰ παλιὰ
τὰ σπῖτια, θεοσάραγα, ἀπὸ τόνα κι’ ἀπὸ τᾶλλο μέρος

στὶς στενές τους ρύμες. Σ’ ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς πολι-
τείας, μερικὰ σπῖτια εἶχανε κἄτι σὰν γιοφύρια ποὺ τὰ
ἔνωσαν ἀπάνω ἀπὸ τὸ δρόμο γιομάτα γλάστρες ἀνθο-
φορωμένες στὰ κάγκελά τους, καὶ πέρα—δῶθε οἱ κῆ-
ποι ἀτέραντοι καὶ γαληνοὶ—ἐδὼ, συλλογίστηκε, ἔχουνε
ἀναμεταξύ τους ἀγάπη ὁ κόσμος.

Καὶ στὸ γύρισμα στὸ κλώσιμο ἐνοῦ ἔρημου δρόμου
μ’ ἀνάλαφρη σὰν τοῦ δειλοῦ περιστρεοῦ περιπατησιὰ
νὰ, δλόμπροστά του ἓνα ὄριο κορίτσι, μ’ ἓνα πρόσω-
πο πολὺ γλυκὸ μέσα στὸ κεφαλογύρι της ποὺ προχύ-
νανε ἓνα γλυκότατο φῶς τὰ μάτια. Τὸν εἶδε καὶ στά-
θηκε καὶ δείχνανε τὰ μάτια της τὴν ἠσυχὰ πῶς κοίταζε
ποιὸ δρόμο νὰ γυρίσει ποῦ νὰ δώσει γιὰ νὰ φύγει,
γιατὶ τὸν ἐφοβήθηκε. Τράβηξε ἴσια ἀπάνω της αὐτὸς
κι’ εὐθύς προγγάει ἢ κόρη, μὰ καθὼς ἔκανε νὰ φύγει
τῆς χαμοκλύσει ἀπὸ τὴ βιά της τὸ μαντήλι της. Τοῦ-
τος δὲν ἔσκυψε γιὰ νὰ τὸ πάρει, παρὰ ἔβαλε ἀπάνω τὸ
πόδι καὶ τὸ πάτησε. Κ’ ἢ κόρη ἀπ’ ἀλόγχα—ὦ, ρίξε
μου, τοῦ κάνει, τὸ μαντήλι μου. Θὰ μὲ μαλώσουνε τ’
ἀδέρφια μου καὶ θὰ γνοιαστεῖ τὸ σπῖτι μου. Μὴν εἶ-
σαι κἄνας μάγος; Καὶ τ’ ἀδέρφια μου νὰ δοῦνε τὰ
μαλλιά μου ξέλυτα π’ ἀντάμα τρῶν καὶ πίνουν μὲ τὸν
ἄρχοντα, κι’ εἶμαστε σοῖ του κι’ ἐμεῖς, τ’ ἀδέρφια μου
θὰ μὲ κακοβιάλουνε καὶ θὲ νὰ μοῦ θυμώσουν.

Τῆς ἀπολογήθηκε τοῦτος καὶ τῆς κάνει:—Γιατὶ μὲ
φοβοῦνται οἱ ἀδερφές μου; Τάχα νὰ μὲ γνωρίζου-
νε; Μὲ τὰ δικάμου τὰ τραγοῦδια, μὲ τῆς ψυχῆς μου τᾶ-
σματα ἀπ’ τὰ μπαλκόνια τοὺς κάτω ξενυχτᾶνε οἱ νέοι οἱ
ἄγουροι οἱ σγουρωμάλληδες. Ἐγὼ καὶ τοὺς λαλητάδες
σας ἐδίδαξα νὰ ρίχνουνε τὰ χέρια τοὺς ἀπάνω στὰ λα-
λούμενα μὲ τὰ ἡχερὰ τὰ τέλια καὶ νὰ βγάζουν τὸν κα-
λὸν ἠχό. Ἀπὸ τ’ ἀμπέλι κι’ ἀπ’ τὸ κλῆμά μου εἶναι
παιημένο τὸ στοφύλι κι’ ὁ εὐφραντικὸς χυμὸς του.
Τὸ αἶμα τὸ δικό μου βγάζουνε κι’ οἱ πατητάδες κι’ ἀ-
λικοβάφουνται τὰ ποδάρια τοὺς. Ὡς πότε καὶ γιατί θὰ
κρύβουνται ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ κόσμου τᾶρχοντα τὸ
σοῖ;

Μὰ ἐκεῖνη τότε ἀπὸ τὰ μάτια του χάθηκε σ' ἓνα δρόμο μέσα, γιατί τότε φοβήθηκε κι' αὐτόνε και τὰ λόγια του.

Κι' αὐτὸς ἄρατος ἀποκεῖ πήρε τὰ μάτια του κ' ἔγινε ἄφαντος ἀπ' τὸν τόπο ἐκεῖνο.

Και βρέθηκε σ' ἓνα σιάδι τόπο σ' ἓνα μέρος ἀκρινὸ τῆς πολιτείας πὸν στῆ μέση κάτω ἀπὸ ἓναν χιλιόχρονον πολυκαιρισμένον δέντρο φώναζε ἓνας διαλαλητῆς στὰ πλήθη πούτανε ἐκεῖ κάτω συναγμένοι.

Κι' ὁ διαλαλητῆς ἐκεῖνος ἔλεγε και διαλαλοῦσε

— Ἀκοῦστε, ἀκοῦστε, ἔβγαλε βουλήν ὁ ἄρχοντας και κρίση οἱ διαβασμένοι κι' ὀρίζει ἡ βουλή κ' ἡ κρίση, ἄνθρωπος πῶχει χίσει σπῆτι πὸν νὰ μὴν τονὲ γνωρίζει, ἀφέντης κάστρου πὸν στέκουνε οἱ βάρδιες κι' ἀπ' τίς πύλες του τὸν ἀμποδίζουν, πιστικὸς πὸν δὲν τονὲ γνωρίζουν τὰ σκυλιά του ἀφέντης κι' ἄρχοντας και γιὰ τοὺς σκλάβους του δουλεύει, σὲ τοῦτον πρόπει σκοτωμὸς και θάνατος, μὲ θάνατο νὰ θανατώνεται.

Και τὰ πλήθη χούγιαζαν κ' ἐφώναζαν κι' ὀλοβοοῦσαν σηκώνοντας τὰ χέρια—Θάνατος.

— Αὐτὸς εἶναι σταλμένος γιὰ νὰ τελειώσει ἔργο, κ' ἔργο νὰ μὴ χερεῖ κι' αὐτὸς κ' οἱ κληρονόμοι του. Γιατί σταλμένος εἶναι ὁ ἴδιος γιὰ νὰ θεμελιώσει και γιὰ νὰ στοιχειώσει ὁ ἴδιος. Δὲν πρέπει νὰ ζεῖ ὁ ἄνθρωπος παρέκει ἀπὸ τὸ ἔργο του, και παραπέρα ἄλλη μέρα κι' αὐριὸ νὰ μὴν τὰ βλέπει. Και τοὺς διαλεχτοὺς τοὺς στέλνει ὁ Κύριος γιὰ νὰ πεθάνουνε στὰ ἔργα τους ἀπάνω, γιατί ἔμεις οἱ ἀνίδεοι εἴμαστε τὰ πρόβατά του και τὸ καλὸ κοπάδι, γιὰ μᾶς εἶναι τὸ χόρτο κι' ὁ καρπὸς τῆς γῆς και στοὺς πιστικὸς φροντίδα, ἔργο και θάνατος εἶναι γραμμένος. Αὐτοὶ πεθαίνουν στὸν αἰῶνα ὕστερα.

Κ' εἴτανε μιὰ μαρμαρένια βρύση ὁ ου πάει και πλύθηκε κ' ἔνιψε τὰ χέρια και τὸ πρόσωπο κ' ἔβρεξε τὰ πυκνὰ μαλλιά του, κι' ἀφοῦ ἐτοιμάστηκε ἔτσι, τότῃ βγήκε στῆ μέση και τοὺς φώναξε.

— Νά, αὐτὸς ἀναμεσὸ σας εἶναι και δὲν τὸν ἐγνωρίσατε ; Σκύψτε και πάρτε πέτρες και λιθάρια. Νά, σᾶς λέω, αὐτὴ τὴν ὥρα εἶναι ἐκεῖνος σ' αὐτὸ τὸ μέρος, στῆ μέση σας εἶναι.

Κ' ἐκεῖνοι κοιταχτήκανε ἀναμεταξύ τους. Κ' ἔλεγε ὁ καθένας.—'Εγὼ δὲν εἶμαι, δὲν εἶμαι ἐγὼ, κι' αὐτὸς τρελλὸς κανέννας. Παραμονὴ μεγάλη και μεθυσιμένος μὲ κρασί κανέννας.

Τότε ἔσκυψε τὸ πρόσωπό του, κ' ἔρριξε τὸ ροῦχο τῆς κεφαλῆς του κ' ἔφυγε κ' ἔφυγε μ' ὀρμή, μπαίνοντας ἀπὸ μιὰ πόρτα μιὰ καμάρα, πούτανε τὸ ἔμπασμα ἐνοῦ γκρέμιου ναοῦ και τρεχάτα περτώνοντας ἀπ' τὸ ὀλοπράσινο περβόλι του χύθηκε ὄξω σ' ἓνα δρόμο ἀπὸ τὸ πισινὸ μέρος τοῦ ναοῦ, πὸν ἐκεῖ μόλις ἔφτανε ὡς ταῦτιά του τῆς χλαλοῆς τοῦ κόσμου ἡ ἀντάρρα κ' ἡ ψηλὴ φωνὴ τοῦ κράχτη.

Τότε μόνο ξεσκεπάστηκε, κ' ἀμόλησε τῆ χιούτη του στὸν ἄνεμο. Και πιά δρασκελώντας τῆ γῆ μ' ὀρμὴ πὸν πάταγε, δὲν ἔβλεπε τ' ἀητίσιο μάτι του τίποτε ἀπ' ὄ,τι ἔβοοῦσε γύρω του.

Οἱ ὄμοι του μεστοὶ ἀπὸ δύναμη, τὸ φύλλο τοῦ μετώπου διπλωμένο ἔφουρτούνα τῆς δυνάμεις του ἀπὸ μέσα.

Μόνο ὁ ταῦρος ξέρει τὴν ἀλογάριαστη δύναμὴ του ὄντας χτυπάει κατὰστηθα.

Βούτζε στὸν ἄνεμο, δὲν περπατοῦσε.

Κ' ἐκεῖ στῆς πολιτείας τὸ ἔβγα σὲ μιὰ πλαγιὰ γλυκόλαλος ὁ πιστικὸς στὸ ρουμάνι μέσα, τριγύρω τὰ λαμπροκούδουνα και τὸ πολύβουο τᾶθῶο βέλασμα τὸν ἐνικήσαν.

Και σὲ μιὰν ἄπειρη γλυκάδα, σ' ἓνα πέλαγο ἀχνιασμένο πὸν γιαλίξει στὸ..... φεγγάρι, ἀπλώθηκε ψυχὴ και λογισμὸς του.

Και σπάρθηκε ἡ ψυχὴ του κ' ἀμόλησε τὰ δάχτυλα, ξέσφιγη πιά ἡ γρονθιά του, ὄπως στὰ τέλια ἀπάνου τὰ τρεμουλιαστὰ τῆς ἄρπας χύνουνται και παίζουσε και φτερουγίζουν καὶ χέρια τοῦ τεχνίτη.

Τότε εὐθύς εἶδε ὀλοφάνερα μπροστά του μέσ' στὸν ψηλὸν τὸν ἀερικὸ τόπο, τὴν κόρη τ' ἄρχοντα νὰ σεργιανίζει.

Μακριὰ πολὺ τελείωνε ὁ ἥλιος κ' ἡ πολύβουη μέρα κοντά του, μόχτος καὶ βάσανο τ' ἀνθρώπου, σ' ἓνα τέλος ἀρμονίας ποὺ τὰ στερνά της ἄφινε ἠχίσματα στὸν ἄπειρο τὸν ἄφραστο οὐρανό.

Ἔστερα ἓνας κόκκινος καπνὸς σ' ὄλα τὰ πάντα.

Σὰν ξάχνιασμα βρέθηκε αὐτὸς ἀπὸ τὴ γῆς κοντὰ στὸν πιστικὸν δλόρθος.

Κ' εἶτανε τὰ μάτια του σὰν τὸ στερνὸ οὐρανὸ ἐκείνης τῆς μέρας καὶ τοῦ μίλησε ἔτσι:

— «Ἔξεις μὲ τὴ φλογέρα σου τὶ παίζεις, στὰ δάχτυλά σου τώρα τὶ παίζεις, πιστικέ ;

«Διδάχνεις τὴν εἰρήνη στοὺς ἀνθρώπους, προσταγὴ εἰρήνης εἶναι τὸ λάλημά σου.

«Νά, σοῦ λέω, ὑπάκουα τὰ ψηλά βουνά, στὸ δικό σου νόμο.

«Ὡς καὶ τὰ ζὰ ἀγροικᾶνε τὸ νόμο κ' ὡς καὶ σ' αὐτὰ βαραίνει ἡ δύναμή του.

«Καί, κοίτα, σ' ἀφογκράζεται τ' ἀβάσταγο τὸ λαμπρομέτωπο κριάρι.

«Σκύβει πιὸ ταπεινά ἢ ἀρνάδα ἢ μάνα νὰ τὴν τραβήξει τὸ μικρὸ της.

«Ἐσὺ εἶσαι ἓνας διαλαλητῆς τῆς νύχτας καὶ τᾶστρια θὰ μαυλίσεις, σὲ λίγο τὸ πρῶτο ἔρχεται σκοτάδι.»

Ἄπιστικὸς φοβήθηκε καὶ συλλογιζότανε — Κακῆς ὥρας ἀπάντημα εἶναι.

Κ' ἐκεῖνος τὸ κατάλαβε σὰν καρδιογνώστης κ' ἠθέλε νὰ τοῦ πᾶι πὼς εἶναι ὁ δάσκαλός του, ἀλλὰ δάγκασε τὸ λόγος σου.

Ἔνα κριάρι τὸν τραβοῦσε ἀπὸ τὸ ροῦχο κ' ἔτριβε τὰ κερατὰ του ἐπάνω του. Τότε τὸν ἐμάζωξαν τὰ ζὰ ὄλα ὀλόγυρα καὶ τοῦ γλυφαν τὰ χέρια, κ' ἐκεῖνος ὀλόρθος στὴ μέση στεκότανε κ' ἔδειχνε κ' ἐφάνταζε σὰν τὴ νύχτα ποὺ δλόρθη ἀνεβαίνει καὶ καπνίζει κατὰ τὸ βαθὺ οὐρανό.

Ἄπιστικὸς ἔλεγε μιὰ προσευχή.

Τότε μὴν ἔχοντας ποῦ νὰ πάει πιὸ πέρα κίνησε, περπάτησε, ὡς ποὺ βρέθηκε σ' ἓναν ἔρημον κάμπο, ἔρημο καὶ βουβό.

Μιὰ στρούγγα, σ' ἓνα ψήλωμα παρατημένη εἶτανε τῆς ἐρμιᾶς ἡ σκέπη. Τὴν ἐκοίταξε μὲ ματιὰ θολή. Ἔνα κοράκι ποῦ καθότανε σ' ἓνα κάτασπρο λιθάρι ἀπ' τὰ παιτήματά του πρόγγηξε καὶ γιόμισε μαυρίλα τὸν θολὸν ἀέρα. Σὲ λίγο οἱ γρούλοι ἀρχίσανε σ' ὄλη τὴν ἄπλα ὡς πέρα τοῦ κάμπου τὸ τραγούδι, σὲ λίγο τᾶστρια γιολίζανε. Μακριὰ ἡ πολιτεία μὲ τὰ φῶτα, καὶ τᾶπειρο τὸ βουητό της κ' ἡ γιορτὴ ἡ μεγάλη, μέσ' στοὺς δρόμους, στὶς πλατεῖες, στοὺς ναοὺς, στὶς ἀγορές. Γύρω ὅμως τὴ ζώνουνε οἱ κάμποι μὲ τὴ σιωπὴ ποὺ αἰώνια ἐκεῖ γυρίζει, τὰ βουνά μὲ τὸ αἰώνιο ἀγνάντεμά τους, ὅπου καμιά ἔρημη μονάχα βρύση λέει πάντα τὸ τραγούδι τοῦ παντοτεινοῦ.

Στάθηκε κ' ἔρριχνε τὰ μάτια του πρὸς τὸ φάνταγμα τῆς πολιτείας, σκεπασμένος μὲ τὸ ροῦχο τοῦ ἄρθος κ' ἀσάλευτος... Σιωπὴ, ὄρες, λάμπιμο τῶν ἄστρων... Γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ σκοτάδι πέρασε ἀπάνω του. Εἶτανε τὸ πέρασμα τῆς νύχτας.

Ἄταν γλυκοχάραζαν οἱ κορφές εἶδανε στὸ μέρος ποῦ ξενύχτησε ἓναν ἄσπρο βράχο οἱ πιστικοὶ ποὺ μακριὰ δείχνει σκῆμα ἀνδρὸς ποὺ αἰώνια ἀγναντεύει κατὰ τὴν πολιτεία μέρα-νύχτα πετρωμένος, ἄλαλος ἀτάραχος. Λένε πὼς τῆς μεγάλης τῆς γιορτῆς τὸ βράδυ τὴν παραμονή, ἀκούγεται στὸν κάμπο ἓνα σουσούρο μακρὸ ἀπ' τὰ μύρια του χορτάρια.

— Πολιτεία βασιλοπούλα, βασιλοπούλα, βασιλοπούλα.....

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΦΩΣ

I

Ὁ πόθος τοῦ ὠραίου.

Ἐκεῖ πού περιμένεις στοῦ δρόμου τὸ σταυρὸ
— Γιὰ μαρτυριὰ θὰ πάρω τὸ φῶς ἀπὸ τὴ νύχτα —
Καὶ μοναχὸς μου θάρθω νυφούλα νὰ σὲ βρῶ.

Τετράγλυκια νὰ κάνης τὴν πιὸ γλυκιὰ φωνή,
Κι' ὅσα πλοκάμια ἂν ἔχης χαδιῶν κι' ἀγάπης, δεῖχ' τα,
Καὶ δίπλωσε ὅση κρύβεις στὰ μάτια σου ἠδονή.

Μ' δλόγυμνα θὲ νάρθω τὰ στήθια τὰ πλατιά
Κατάσαρκα νὰ νοιώσω τ' ἀνθόχυτα φιλιὰ σου,
Μὴ στάλα ἀπ' τῶν χειλιῶν σου ξεστάξει τὴ φωτιά.

Ἐκεῖ πού περιμένεις στοῦ δρόμου τὸ σταυρὸ
— Νὰ πάρης τὸ κορμί μου νεκρὸ σιτὴν ἀγκαλιά σου —
Πρίν ἔβγη τὸ φεγγάρι θὲ νάρθω νὰ σὲ βρῶ.

II

Ὁ δρόμος τοῦ ὠραίου.

Καὶ μ' ἔσυρε ἡ νεράιδα ἀπὸ τὸ χέρι
Στὴ λουλουδένια τὴ σπηλιά.
Τὶ κι' ἂν τοῦ δρόμου οὐρλιάζαν τὰ σκυλιά ;
Τὰ κλάματά τους τάφερνε ψαλσίματα τὸ ἀγέρι.

Καὶ πήραμε τὴν κρουσταλλένια σκάλα
Ποῦχε διαμάντινα καρφιά,
Καὶ μ' ἔλουσε ἡ ἀγέρινη μορφιὰ
Σὲ φῶς καὶ ροδοστάματα κι' ἀνθόνερο καὶ γάλα.

Καὶ πήραμε τὴ στράτα τὴ στρωμένη
Μ' ἀχνὸ ἀπὸ μύρα διαλεχτιά
Καὶ γύρω μας μὲ μάτια ὀρθανοιχτιά
Σὰν φάσματα μᾶς κοίταζε μιὰ πλάση βουβαμένη.

Καὶ πέρα μας οἱ λεῦκες σιωπηλές
Τ' ἀχνόντυτα κορμιά τους τὰ κερένια
Ὅμοιες, ἀσάλευτες, ψηλές,
Ὀλόϊσιες, τὰ στήλωναν στὰ βάθια τὰ γυαλένια.

Κ' οἱ κρῖνοι δίπλα τους δειλὰ
Στὴ λιγερὴ τὴ βέργα τους στημένοι,
Φαίνονταν ἄστρα χαμηλὰ
Πῶχυναν φῶς δλόχλωμο σὲ πλάση νεκρωμένη.

Ψυχὴ τριγύρω μας καμμιὰ,
Κάθε ψυχὴ μὴ χάθη σιτὴν ψυχὴ σου.
Νοιώθω δὲν εἶμαι σιτὴν ἐρμιὰ. . . . [σοι !]
Καὶ στὰ λαιμά της ξέγειρα καὶ μοῦπεν : « Ἀφουγκρί-

Τότε ἀπ' τῆς γῆς τὰ σπλάχνα ἐκεῖ
Σὰν ἀπὸ χεῖλη ἀπόκρυφα χυμένη
Πλημμύρισε ἓνα φῶς, ἡ μουσικὴ,
Καὶ μελωδίες φάνηκεν ἡ πλάση ν' ἀνασαίνη.

Σὰν τί, ὦ Νυφούλα, νᾶναι αὐτὸ ;
Ποιὸ χᾶδι τραγουδιῶν ; Σὰν ποῦ φωλιάζει

III

Τὸ ὠραίο.

Μὴν εἶν' διαμάντι ἀναλυτὸ
Ποῦ σὲ παρθένα κύμβαλα ἀργοστάζει ;

Μὴν εἶν' πουλιά, πού καταντήσανε κουφὰ
Ἀπὸ τὴ μέθην ἀρμονίας, πού ξετρελλαίνει ;
Μὴν ἀνασάσματα κρυφὰ
Σὲ σάλπιγγα βαροῦνε μαγεμένη ;

Μὴν εἶν' τὸ ἀγέρι, πού ὀλοζώντινο περνᾷ
Ἀπὸ τριαντάφυλλα ἀπριλιάτικα καὶ κρῖνους
Καὶ μύρα πέρνοντας, γεννᾷ
Χρυσοὺς ἐπιθαλάμιους ἢ καὶ θρήνους ;

Μὴν εἶν' τὰ Θεόσταλτα τᾶστέρια, πού γοργὰ

Ἐκ τῆ διαμαντόσπαρτη κυλοῦν πορφύρα
Χαϊδέματα θαματοουργᾶ
Νὰ φέρουνε σὲ λιοχυμένη λύρα ;

IV

Ἡ καλοσύνη γιὰ τὸ ὄραϊο ποῦ πονᾶ.

Δὲν εἶν' χορδές, ποῦ ἀκοῦς, εἶνε παῖμοι πονητικοί.
Σιγά, καὶ τὰ ματάκια σου διπλάνοιξέ τα, στάσου,
Γιατὶ ταιριάζει καὶ μ' αὐτὰ νὰ ἰδῆς τὴ μουσική,
Ποῦ ἀσύλληφτη φτερούγισε στὰ πιδ ὄμορφα ὄνειράσου.

Εἶναι οἱ καρδιές, ποῦ ἐράγισαν στὴν τρισανάξια γῆ,
Ποῦ ὁ πάνω κόσμος γέλασε, γιατί δὲν εἶχε νοιώσει.
Ὡ ! βίασα τὴν ἀνάσα σου μὲ βιάση μὴ καὶ βγῆ
Κι' ἄθελα καμμιά ἀγέλαστη καρδούλα μου ματώσει.

Ἐγὼ παίρνω γιὰ δάχτυλα τὰ κοῖνα ἀποσπερνᾶ
Καὶ ξέρω χνοῦδι ρόδινο στὴν ἀγκαλιά νὰ βάζω
Σὰν φέρνω ἐδὼ τὴν κάθε μιὰ ψυχούλα ποῦ πονᾶ..
Καὶ μὲ τὸ κάθε ἰδανικό, ποῦ λαχταρᾷ, ταιριάζω.

Καὶ παίρνω χίλιες δυὸ μορφές, ἢ κάθε μιὰ τραγῆ.
Μεγάλῃ ἰδέα ποῦ ἔσβυσε κορμί σου ἐγὼ ἔχω γίνει,
Ὅπου σὲ γέννησε ἄς ἐρῆ γοργά, τοῦχω ἡδονή,
Ὅσο τρισεύγενα ἔχει πιῆ κώνειο, χολή καὶ ὀδύνη.

V

Ἡ ξαναγέννηση τοῦ ὄραϊου.

Καὶ μ' ἔσυρε ἡ Νεράϊδα ἀπὸ τὸ χέρι
Στὴ λουλουδένια καὶ ἄφραστη σπηλιά,
Κάθε μαζεύοντας φεγγοβολιά,
Ποῦ ἐφώτιζε τ' ἀθάνατο νυχτέρι.

Καὶ τᾶστρα πῶμειναν κεριὰ λυωμένα
Σὲ σκοτισμένο καὶ ἄτελο οὐρανὸ,
Κι' ἀπ' τ' ἄνθια διάλεξε μύρων βουνοῦ
Καὶ τᾶνθια μᾶς κοιτάξαν νυσταγμένα.

Καὶ στὴν πανώρια, ρόδινη ἀγκαλιά της,
Σὰν χνοῦδι ὀλόασπρο μὲ σιωπῆ,
Μύριοι τὴ γλυκοφίλησαν σκοποί..
Καὶ μ' ἔσυρε ἡ Νεράϊδα στὴ σπηλιά της.

Κ' ἐκεῖ σὲ στρώματα πλαστὰ μὲ μύρο
Καὶ φῶς καὶ παναρμόνια σιγαλιά
Φτερούγισε ἡ ψυχὴ μὲ τὰ φιλιὰ
Ἐπ' τὸ ἔρμο τὸ κορμάκι μου τὸ στεῖρο.

Καὶ πέφτει τὸ κορμί μου δίχως ἔννοια
— Σαπῖλα φωσφορίζοντας στὴ γῆ —
Κι' ἀκλάδωτα τὰ δάχτυλα εἶχαν βγῆ
Καὶ ζάρωσαν τὰ μάτια τὰ γυαλένια.

VI

Καινούργιο φῶς.

Δὲν πέθανα, ὅλα μαζευτὰ, πανώρια μούχαν πλέξει
Ζωή, κ' αἰσθήματα ξανθὰ χαϊδεύω δίχως χέρια
Καὶ πάλι μὲ χαϊδεύουνε τὰ ὄνειράτα μου ἀκέρια
Καὶ τῶν ματιῶν χιλιόδιπλο τὸ φῶς τοὺς μούχε φέξει

Καὶ τότε κοίταξα μ' αὐτὸ τὸ φῶς τὸ μαγεμένο
Κάθε ἀρμονίας κύμανση καὶ κάθε μύρου χρῶμα
Κοὶ κάθε ἰδέα εἶχε κορμί καὶ κάθε σκέψη σῶμα
Ἐφάνταχτο, μὲ λουλουδιῶν ἀνάσες γενομένο.

Σμύρνη,

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΕΦΕΡΙΑΔΗΣ

Ο ΓΚΙΟΝΗΣ

Μέσ' στὰ θλιμμένα ἄντρα τῆς νύχτας
τᾶστέρια σταλαχτίτες·

σταλαγιμίτες ἀπόμακρες ἀντιφεγγιῆς
μέσ' στὰ νερά.

Μὰ γὰ, ἀπ' τάντικρονὰ βουνὰ
μαχμούρα ἢ χουσορόδινη προβάλλει
καὶ μέσ' στὰ ροδογνέφαλα κυλάει
σὰν κορασιά μέσ' στοὺς ἀνθούς τοῦ Μάη.

Κι' ὁ θεριωμένος πλάτανος τῆς βρύσης
μὲ τὸ χυτὸ κορμί του ἀφίνει
μυριόφυλλο ἀναστέναγμα γιὰ κείνη
τὴν πέρκαλη χλωμὴ βαλαντωμένος.

Μὲ τᾶσημένα χάρδια
κάτου ἀπ' τᾶύφαντα φωτομαγνάδια
τὰ χλωρὰ χλωμιάζουν φύλλα
κι' ἀποκοιμιέται ὁ γίγας. Νάνι
νάνι, θνητὲ ποῦ σ' ἀγαπᾷ ἢ ἀθάνατη
ἢ πλάνα.

Ὅμως—ᾠ ἀνατριχίλα—
τί θρηνολαλαίει
ἀσώπαστος κρυμμένος μέσ' στὰ φύλλα
ὁ γκιόνης !

ΟΦΗΛΙΑ

Τοῦ φίλου Δ. ΠΕΛΕΚΙΑΗ

Σὰν πνεῦμα τοῦ καλοκαιριοῦ ἀλαφρή,
σὰ στεναγμὸς τῶν λουλουδιῶν θλιμένη,
στὴν ποταμὴν ἢ δύστυχη τρελλή,
γιὰ τὸ νεκρὸ θρηνάει ἀκουμπισμένη

σὲ μιᾶς ἐτιᾶς τὸ γέρικο κορμί.
«Ὅ,τι ἀγαπᾷ κανεὶς γιὰτὶ πεθαίνει;
ὠϊμέ-πατέρα, (σιγοτραγουδεῖ)
ἢ μοῖρα μου ἢ βαρεῖά, καταραμένη,

ἢ δύστυχη ἔμως νὰ καταραστῶ,
πατέρα μου ὠϊμένα, τὸ φονηρὰ σου
δὲ θὰ μπορέσω νὰ καταραστῶ...

Ποτάμι, δέξου με, στὴν ἀγκαλιὰ σου
καὶ σύ, ὦ ἐτιᾶ, τὸν ἴσκιό σου νὰ πλώσης
τὴν Οφηλία νεκρὴ νὰ σαβανώσης.»

ΤΑ ΛΑΦΥΡΑ

Τοῦ φίλου Μ. ΡΟΔΑ.

Γαλήνη νεκρικὴ τὴν τρικυμία
διαδέχτη, τὴν πεδιάδα δὲ φωτίζει
χαρούμενος ὁ γήλιος, λαμπυρίζει
τώρα ἢ σελήνη μέσ' τὴν ἐρημία,

φωνὴ πιά δὲν ἀκούγεται καμία·
ὁ θάνατος μονάχα τριγυρίζει
στεγνὸς καὶ κάπου κάπου φτερουγίζει
κάποια ψυχὴ πρὸς τὴν ἀνυπαρξία.

Ξάφνου τὰ μάτια ἀνοίγει ὁ πληγωμένος
πρίγκηπας ἀναζητώντας τὸ σπαθί του,
ποῦ ὁ νικητὴς τὴν πῆρε ὁ δοξασμένος·

μὲ μὲν βλαστήματα ἀφίνει τὴν ψυχὴν του
νὰ πετάξῃ, νοιώθει πῶς θὰ ὑπομένῃ
ἄλλων τὰ χάρδια πῶς ἢ ἀγαπημένη.

ΝΥΧΤΕΡΙΝΟ

Τοῦ φίλου ποιητῆ ΡΩΜΑ ΦΙΛΥΡΑ

Μέσα ἀπ' τοὺς κλάδους ἢ σελήνῃ ἐφάνη
σὰν ὄριμος καρπὸς τῆς Παλαιστίνης.
Παρηγορήτρα τῆς νυχτὸς τί ἐγίνης;
Μέρες σ' ἀκαρτεροῦσε ἓνα στεφάνι

γὰρ σένα ὁ νεῖδς κρατώντας· νὰ πεθάνῃ
τὸν ἔκανε ὁ καῦμός σου, τῆς γαλήνης
ταράξαν τὴν γιορτὴν οἱ θρηνοὶ ἐκείνης
τῆς φωνῆς, ποῦ μονάχα ὕμνους νὰ κἀνῃ

στὰ κάλλη σου συνείθιζεν, ὠϊμένα.
Ποιὸς τώρα σὰν κι' αὐτὴν θενὰ σ' ὑμνήσῃ;
στῆς λίμνης τὰ νερά, μαρμαρωμένα

ποῦ ἢ θλίψῃ τὰ κρατᾶ, νὰ τὸν φιλήσῃ
στεῖλε μὴ ἀχτίδα, τὰργυρὸ τὸ φῶς σου
σάβανο ῥίξε το στὸν ἀκριβό σου.

ΑΘΗΝΑ.

ΚΩΣΤΑΣ ΔΕΛΑΚΟΒΙΑΣ

ΑΠΟ ΤΑ «ΕΡΕΙΠΙΑ»

ΔΙΩΝΗ

Καὶ Βασιλιάδες ποῦ ἀπλωσαν τὴ θριαμβικὴ πορφύρα
ἀπάνου ἀπ' τὰ λεβέντικα κορμιά,
καὶ ποῦ ἢ νικῆτρα τοὺς ὀρμὴ σκλάβοι σὲ κάποια Μοῖ-
καινούριους Θριάμβους νείρεται μακριά. [ρα,

* *

Κορμιά ποῦ ἀπαλοτρέμουνε ἀπὸ μιὰ ὀρμὴ γιγάντια
ἀνήσυχια γὰρ δάφνες· ὦ κορμιά,
ποῦ σὰς ξεσέρνει ὀλόχαρους στὸν Πλούτωνα ἀγνάντια
ἢ παροιμία τοῦ Θάνατου ἢ γλυκειά.

* *

Κόρες ποῦ ἢ ἀγάπη πέρασε στὰ στήθεια τοὺς χαλά-
καὶ πῆρε τοὺς τ' ὀνειρευτὸ ἀπὸ τῆς ζωῆς, [στρα
καὶ χλωμιασμένες γέρονουνε στὴ Θεὰ τὴ ξελογιάστρα
ψηλώνοντας τὰ λούλουδα βωμοί.

* *

Κι' ἄλλοι ποῦ σκλαβωθήκανε ἀπ' τῆς ζωῆς τὰ πάθια
φτάνουνε στὴν ἀπόμωρη γωνιά,
κ' ἓνα σημάδι καρτεροῦν, μιὰ λέξη ἀπὸ τὰ βάρδια
— Τὸ Θριάμβο, τὴ Νίκη τὴν Παρηγοριά. —

* *

᾿Ω! σύ ποῦ τὰ ἴδια τῆς Ζωῆς τὰ πάθια κ' οἱ καημοὶ
σὲ σύραν ἀπ' τὸ δρόμο τῆς χαρᾶς,
καὶ τῆς σεμνῆς Ἰέρειας σὲ ντύσαν τὴ στολή,
θλιμένη τοὺς θλιμένους νὰ παρηγορᾶς,

* *

Ἄπλωσε πάνω ἀπ' τοὺς καημοὺς, κι' ἀπ' τὰ κλαμένα
τοὺς πέπλους σου, παρηγορητικῆ, [μάτια
καὶ ξάνοιξέ τοὺς τῆς χαρᾶς τὰ ὀλόϊσια μονοπάτια
ποῦ δὲν τὰ πέρασες ἐσύ....

Ο ΟΜΟΡΦΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Ἐναν ὄμορφο κόσμο, πού οἱ αἰῶνες περνώντας
τονὲ θάψαν, κι' ἀπάνου ἀψηλώσαν βουνά,
ἔναν ὄμορφο κόσμο, πού ἡ καρδιά νοσταλγώντας
στό τραγούδι, στό μῦθο ζωντανεύει ξανά.

*
* *

Ἄπ' τὰ βάθια ξεθάβει τὸ σκεπάρι, κι' ἀπλώνει
ἀπ' τὰ μάτια μας κάτω, μὰ —ὠϊμένα— ἡ ψυχὴ
γλυκονεῖρεται ἀκόμα τὸ Βωμὸ πού ψηλώνει
στήν ὠραία τὴ Θρησκεία ἢ χαμένη ἐποχὴ.

Η "ΠΕΤΡΑ ΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΟΥ,,

Οἱ Ἰγνοῦσες ἐρωτεύονται τὸ γελαστὸ ἀκρογάλι σου
κι' ἀπ' τοῦ Βροντάδου τίς πλαγιές σὲ χαιρετοῦν οἱ ἀ-
[γέρες,
κι' ἐσὺ ἀκουμπώντας στό σκληρὸ λιθάρι τὸ κεφάλι σου
νὰ ξεχωρίσης δὲ μπόρεις τίς νύχτες ἀπ' τίς μέρες.

*
* *

Μὰ τῆς βαθειᾶς σου σκοτεινιάς τ' ἀστέρια, ξεχωρίζουν
τὸ δρόμο τὸν ὀλόφωτο πού παίρνουμε θλιμένοι,
προσκυνητάδες τῶν Βωμῶν τῶν ἴδιων πού γροεμίζουν
οἱ ταπεινοί, κι' οἱ σκλαβωμένοι.

ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΗ ΑΦΡΟΔΙΤΗ

Δὲν εἶσαι τὸ χαμόγελο τῆς χαρωπῆς Γαλήνης
πού ἀπλώνεσαι στὴν ἀμμουδιά πού θὰ σὲ νανουρίση,
εἶσαι ὁ ἀφρὸς τῆς Τρικυμιάς, εἶσαι ἡ ὀρμὴ τῆς Φρύνης
πού ξέδωσες στό πιὸ βαθιὸ τῆς Σάρκας τὸ μεθύσι.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΣ

Hélène Vacaresso

ΜΠΟΥΣΟΥΓΙΟΚ ΤΟ ΤΣΙΓΚΑΝΟΠΟΥΛΟ

Ἔϊτανε δεκαφτὰ χρονῶν καὶ κατοικοῦσε μαζί με τὴ
μάννα του ξάκρια στὴν πόλη, μέσα σὲ μιὰ ἀπ' τίς πα-
ράξενες ἐκείνες τρύπες πού οἱ ἀτσιγγάνοι τίς σκάφτουν
στὴ γῆ καὶ τίς λένε μ π ο ρ ν τ έ ι. Ἀγαποῦσε νὰ χώνεται
γυμνὸς τὰ βράδια κάτω ἀπὸ τὰ φύλλα ἢ νὰ χάνεται
στὰ βαθουλώματα κάπιας κοιλάδας πού τὰ ἐγέμιζε τὸ
ἀψηλὸ ἀραποσίτι μετὰ τὸ αἰώνιό του σουσουρίσμα. Ἡ
μάννα του ζοῦσε ἀπ' ὅλες τίς δουλειές ἐκείνες πού κα-
ταπιάνονται οἱ γυναῖκες τῆς ράτσας της, πού ἡ ἀτα-
χτη καὶ θερμὴ τους νιότη γνώρισε τὴν κακομοιριδία,
τὴν πείνα, τὸ γεννοβόλημα στὸς σταθμοὺς τῶν κυ-
νηγημένων караβανιῶν. Τρομαγμένη τώρα, μετὰ λυγι-
σμένο τὸ κορμὶ μετὰ φλεβοφουσκωμένα μπράτσα, μετὰ
πρόσωπο ζαρωμένο καὶ μαυρισμένο δὲν εἶχε ὄρες πού
ἢ ματιὰ της ἀναβε τὸν ἔρωτα παρὰ τὴ φωτιὰ πού βγά-
ζανε οἱ λαμπερές της κόρες κάτω ἀπὸ ἓνα θάμνο μι-
σόξανθων τσίπουρων. Τὸ μελανὸ στόμα της πού ἀνοι-
γοκλοῦσεν ἀκατάπαντα ἀμολοῦσεν ἀσυνάρτητους ἡ-
χους. Φοροῦσε ἓνα παλιοπονοκάμισο, τὸ ἴδιο χρόνια
τώρα, ἴσως ἀπὸ τὴ γέννα τοῦ γιοῦ της, πού ἀνοιγμέ-
νο πάνου στό βουλημένο στήθος της ἀφινε νὰ φαί-
νονται ἀπὸ κάτω τὰ τριχωτὰ καὶ στραβὰ σκέλια της.
Τὰ χέρια της ἐμύριζαν χορταρίλα. Ἡ ροῦχα της ἀπ'
τοὺς λεκέδες δὲν ξεχωρίζουντιαν τί λογῆς χρωῶμα εἶχαν.
Μιὰ μυρουδιά σκόνης καὶ ἕδρου ἐβγαίνειν ἀπ' τὰ μαλ-
λιά της πούχανε χάσει τὸ χρωματισμὸ τους.

Ἐκεῖνος, εἶταν ὄμορφο τσιγγανόπουλο, ὅπως ἔχουν
τὴν ὄμορφιά οἱ ἀτσιγγάνοι, ὄμορφος μετὰ μιὰν ἀρμονία
ράθυμη. Γεννημένος, ὁ Θεὸς ἔφειρε ποῦ, γιὸς κατσιβέ-
λων, τραβηγμένος ἀπὸ τὸν πλανώδιο βίβιο ἐξαιτίας τῆς
γριᾶς πού τὰ γεράματά της τὴν ποδίσανε ξαφνικὰ νὰ-

κολουθάει εκείνους πού ποτέσ δέν είχε άφίσει, φύλαγε άπ' τ' παιδιατικά του χρόνια μι' άθύμηση πούκαιγε σάν τόν ήλιο τοῦ θεριστή, πού εγγιάλιζε τὸ μελαχρινὸ του πεσι καὶ πού γι' πάντα είχε χωθεῖ στοῦ αἵμα του. Τὸ ἄρωμα τῆς πρώτης ἀγριομάδας του βαλσάμωνε τὸ νέο του νοῦ κ' ἐκουνούσε ἀπὸ πάνω του τὰ δεντροκλαδα, τὴ φευγάλα τοῦ φεγγαριοῦ πὰ στὸν οὐρανό, τὰ μαλλιά τῶν γυναικῶν πού ἔσκυφταν ἀπὸ πάνω του μέσ' στὰ χορτάρια γι'ὰ νὰ τονὲ βλέπουν νὰ κοιμάται.

Τώρα δεμένος σὲ μι' περὶ καὶ μονότονη ἀνάγκη, ἄκουε νὰ τραγουδοῦν μέσ' στὶς φλέβες του οἱ ποταμοὶ πού ἀνοιξαν οἱ πάποι του, οἱ ἤχοι πού ἔξυπνούσαν τὰ γέλια κ' οἱ θρηνοὶ τους, οἱ κοιλάδες ὅπου ἀπλώνονταν ὁ ἥσκιος τῶν ἀτελείωτων δρόμων τους, πού μοιάζουν τοὺς δρόμους τῆς μοίρας. Καμωνούτανε τὸν τίμιο καὶ τὸν ἐργατικὸ ἔξαιτίας τῆς μάνας του.

Τίμιος; ὅταν τὸ ἔστιχτο τῆς ἀρπαγῆς γεννοῦσε μέσα του τίς κληρονομικὲς ἐπιθυμίες: Λιανόρουχα, πετράδια πού τ' ἀδράχνει κανεὶς μὲ ἀπληστία γιὰτὶ λάμπουν σ' ἀ βρεμένα χαλίκια, δοξάρια καὶ βιολιὰ πού μὲ κόπο θ' ἀποροῦσε κανένας νὰ τὰ σύρει μὲ ἀκατάπαυτη ἀγωνία σάν ἐκείνη πού ἔχει ὁ ἄνεμος τους στὰ μεγάλα του φουσημάτα.

Ἐργατικός; ὅταν ἡ χαύνωση τῆς γεννησίμιας τεμπελιάς του τοῦ παραλοῦσε τὰ λεφτά του νεῦρα καὶ σάν κανένα τιγρόπουλο ξετσίτονε ἀπολαυστικὰ τὸ βελουδένιο ἀτσάλι τῶν μελῶν του. Μ' ὅλα ὅμως αὐτὰ, εἴταν ἥσυχος καὶ φρόνιμος. Σ' ἀ γύριζε στὴν καλύβα κάθε βράδι ἢ γι'ὰ τονὲ μάλωνεν ἀγέρωχα.

«Μι' ἀπροφητικὴ χερνομία ἀνασήκωνε τὰ κορβέλια της.»

— Νὰ δουλεύεις; ἐσὺ δικός μου γιός, νὰ δουλεύεις! Καὶ γι' αὐτὸ; γι' ἕνα κομάτι ψωμί. Ἄ! ἂν οἱ ἄλλοι σὲ βλέπανε... Μὰ εἶνε κακιά. Καθόλου δὲ σ' ὠφέλησαν οἱ διδαχὲς τους... Μπᾶς κ' ἔχεις, κομένα κι' ἀλύγιστα τὰ δάχτυλά σου, γι' ἐμὲ, καὶ δὲ μπορεῖς νὰ τὰ χώνεις στὰ πορτοφόλια καὶ στὰ συρτάρια;

— Μὰ, μάνα μου, θὰ μοῦ βάνουν φυλακή.

— Κ' ὕστερα; ἀποκρινότανε ἡ γριά. Ζητᾶς νὰ μὲ συγκινήσεις... Οὐ νὰ χαθεῖς!

Καὶ σάν εὐσεβῆς ἔβαζε τὰ χέρια της στοῦ μέτωπό της πού ἀπάνου του ξεχειλοῦσε ἕνας χεῖμαρος ἀπὸ σκοτινὲς μπούκλες. Μὲ σιγανὴ φωνὴ ἢ μάνα προσευκούτανε. Παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ νὰ κάνει τὸ γιό της ἐπιδέξιο κλέφτη ὅπως εἴτανε οἱ δικοὶ της ἀπὸ τὰ παλιὰ τους χρόνια.

Νομαζούτανε Μπουσουγιόκ (Βασιλικός) κι' ὅσο βαστοῦσε ἢ γλυκιὰ ἐποχὴ σιόλιζε τὸ καπέλλο του μὲ τὸ λουλούδι πού ἔφερε τόνομά του.

Ἡ μάνα του λεγούτανε Σία. Ἐβλεπε μοίρες κ' ἔλουζε πεθαμένους. Ἐκείνος, ὀδήγας στὰ χωράφια τὰ βουβάλια ἐνοῦς πλούσιου ἀτσιγγανου πού κατοικοῦσε κοντὰ τους μέσα σὲ μι' καλύβα βαμένη μαβιά καὶ κόκκινη σάν κ' ἀνα βυζαντινὸ παλάτι. Μεθυσμένος πάντα, ἀντικαταστοῦσε κάποτε τὸ Μπουσουγιόκ ὅταν ἐκεῖνος πάγαινε στὴν πόλη νὰ πουλήσει τὸ γαλαζωπὸ γάλα τῶν λασπωμένων βουβαλιῶν του.

Ὁ Μπουσουγιόκ δὲν ἀγαποῦσε τὴν πόλη γι' αὐτὸ γι' αὐτὸ νὰ πάγει ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ παπουτσωθεῖ καὶ νὰ καπέλωθεῖ μὲ κάπιο ἀποφόρι... Κ' ἔπειτα ὅ,τι ἔβλεπε στοὺς δρόμους καὶ στὶς κατοικίες ἀναβε μέσα σου τὴ δίψα αὐτὴ τῆς κλεψιάς, πού εἴταν δυνατὴ σάν ἔρωτας.

Βαστιούτανε ὅπως μποροῦσε γι' αὐτὸ γι' αὐτὸ γι' αὐτὸ, θ' ἀπέθαινε ἀπὸ κακομοιριά καὶ πείνα καὶ ἡ εἰκόνα ἔφρανε ὀμπρὸς στὰ μάτια του ἀτσιγγάνους πού ἀπαντοῦσε κατὰ τύχη νὰ τοὺς ὀδηγοῦν στοὺς δρόμους στρατιώτες μὲ τὰ ντουφέκια ἀκκουμισμένα στὶς γαζιάρικες ράχες τους.

— Ἀτσιγγάνοι κλέφτες! καταραμένοι ἀτσιγγάνοι! χούγιαζε τὸ πλῆθος στοῦ πέρασμά τους.

— Τὸ ὄραμα τοῦτο καὶ οἱ κραυγὲς τονὲ συντρόφεναν λυπητερά. Μὰ σάν ἔβγαίνεν ἀπὸ τὴ μέση ἢ μάνα του, ἂ! τότε θ' ἀβλεπαν. Δὲ θ' ἀστεκούτανε αὐτὸς νὰ τὸν ἀδράξουν! τώρα ὅμως θ' ἀδυνάτιζε καὶ θ' ἀρωστοῦσε ἢ μάνα του κ' ὕστερα—τόνιωθε ὁ Μπουσουγιόκ— θ' ἀπῆγαινε ν' ἀβρίσκει ἐκείνους πού ἔπλυνε τὰ παγωμένα κορμιά τους. Ὡς τόσο μὲ μάτι ἄτογο εἶχεν ἔννοια τὰ βαριόκνητα ζ' ἀ πού τοῦ εἶχανε πιστευτεῖ.

Καθισμένος σὲ μιὰ κατηφόρα, μὲ τὴ ρόχη πρὸς τὴν πόλη, μὲ τὰ μαλλιά του λυμένα, μὲ ξεγυμνωμένο τὸ ἀγαματένιο κορμί του ἔπινεν ἀπὸ τὴν πηγὴ τῶν θολῶν ὄνείρων του. Νᾶναι μόνος, νᾶναι γυμνός! νὰ χάρφτει χῶμα καὶ φλοῦδες, νὰ τρέχει σὰν τὸ νερὸ, νὰ δράχνει καμιὰ γελαστὴ γυναίκα, νὰ μπαίνει νὰ βιάζει τὴ σιωπὴ πού γιομίζουν τίς κάμαρες οἱ ἀναπνοὲς τῶν κοιμωμένων, νὰ κλέφτει στὴν τύχη, μὲ χτυπόκορδο, μὲ τὴν ἀναπνοὴ στὸ στόμα, κ' ἔπειτα νὰ φεύγει εὐτυχισμένος, θριαμβεύοντας, μὲ τὸ θάνατο ἴσως καταπόδι του. Καὶ ὁ Μπουσουγιὸκ ἔτριβε τὸ πυρωμένο ἀσπρόχωμα μὲ τὴν πατούνα του πού τὴ συσποῦσε ἡ μοναδικὴ του φαντασία. Μὲ πληγωμένη φωνὴ ἀρχίνας τὸ τραγούδι· καὶ χόρευε μπροστά του ἡ λαχάρα μέσα στὴ διάφανη ἐρημιὰ τῶν ἐσοχῶν τὴν ὥρα πού τὰ βουβάλια βάρφανε τὰ πλευρά τους μὲ τὴ λεπιδωτὴ λάσπη πού ὁ ἥλιος τὴν ἔκανε νᾶχνίζει.

Μιὰ μέρα ἀνάμεσα σὲ δυὸ δρόμους βρῆκε τὴ Σία ξαπλωμένη καταγῆς πού περιγελοῦσε μὲ τὸ στόμα στραμπουλισμένο, μὲ τὸ πρόσωπο ξεσκισμένο μὲ μεγάλες σκασμάδες ἀνάμεσα στὰ δόντια της... Πρὶ νὰ βραδυάσει ἡ Σία εἶταν πεθαμένη... Καὶ ὁ Μπουσουγιὸκ γύρισε στὴν πηγὴ του ἀγριεμένος. Πορπάταγε γυμνός καὶ τὴ μέρα ἀκόμη. Ἀνύποπτος γιὰ τοὺς διαβάτες, τοὺς συναπαντοῦσε μὲ φρίκη· δὲν τὸν ἔνιαζε σκεδὸν γιὰ τὸ κοπάδι πού ἔκανε πολλὰ ζημιὰς καὶ στὸ ἀκρόδασο ἀκόμα τῆς πόλης, χαλώντας φραγές, ἀφαιρίζοντας τίς τριανταφυλλιὰς καὶ τὰ δέντρα τῶν κήπων ὅπου χυμοῦσε. Ἔτσι λοιπὸν τὰ καστανά καὶ τὰ μαῦρα χτήνη καταντήσανε ἐπίφοβα. Σὰν κατακυλοῦσαν τὰ κάρρα πάνω στὸ δρόμο, προγγούσανε ἀπὸ τὴ χλιαρὴ λάσπη πούθελαν νὰ μεραστοῦν μαζί μὲ τὰ καλάμια, χύμηζαν πάνω στ' ἀμάξια πού δὲ μποροῦσαν ὅμως νὰ τὰ φτάξουν γιὰτὶ ἔτρεχαν γλήγορα τὰ τρομερά τους ἄλογα. Ἐπειτα ἡ φαντασία ἐκείνων πού πλησίαζαν τὴ βοσκή τους γεννοῦσε καὶ θρούλους. Δηγιόντανε πὼς κάτι θεριὰ πού τὰ λαλοῦσε ἕνας τσομπάνος, ἕνας θεδὸς

ἄγριος καὶ ὄμορφος, καρτεροῦσαν κοντὰ στίς λασπόλιμνες τᾶνθρωπίσια θύματα πού τοὺς τάστερνεν ἡ μοῖρα... Κ' ἕνα παραπάνω ἐξαιτίας ἐνοῦς παλικαριοῦ πού τὸν ἀγαποῦσε, ἡ μεγάλη μυθικὴ ψυχὴ τῆς γῆς συγκινήθηκε καὶ πίστεψε στὸ αἰώνιο θάμα· κ' ὁ τόπος κατάντησε θρυλικὸς γιὰ τοὺς χωριανούς. Οἱ πολίτες ὅμως δὲ γελιούντανε. Εἴξεραν ἐκεῖνοι τὸ Μπουσουγιὸκ καὶ τὰ βουβάλια του.

Ἐνα πρωῖνὸ πού ἔκανε φοβερὴ ζέστη, δυὸ φυλαχτῆδες καταἰδρωμένοι ζώσανε τὸ Μπουσουγιὸκ πού λιαζοῦτανε ξεγυμνωμένος μακάρια. Τὰ βουβάλια κοιτούντανε πρὸ πέρα ἀποκαρωμένα ἀπὸ τὸν ἥλιο. Ὁ Μπουσουγιὸκ τὰμυρίστηκε πὼς ἤθελαν νὰ τὸν τσακώσουν. Ἐβγάλε μιὰ βραχνὴ φωνὴ καὶ τὰ βουβάλια γιουρρουντίσαν μὲ τίς μούρες κατεβασμένες, μὲ τὰ πλευρά τους στιμένα ἀπὸ ξεραμένη ἀσπρωπὴ λάσπη... Οἱ φυλαχτῆδες τόδοσαν τρομασμένοι κατὰ τὴν πόλη χωρὶς νὰ ξαναγιαστοῦν γιὰ τὸ Μπουσουγιὸκ καὶ τὸ φοβερὸ κοπάδι του. Γυμνὸς καὶ νικητὴς ἐκεῖνος πέρασε ὅλη τὴν ἄλλη μέρα σκεφτικός. Ἡ θέση του εἶταν ἀξιολύπητη. Γύρισε τὰ μάτια του κατὰ τὸ διάστημα τὸ σπαρμένο ἀπὸ θάμνους στολισμένους ἀπὸ ἕνα ἀδύνατο καὶ ἴσταχτερὸ φύλλωμα.

Ἀφοῦ κατάστρωσε τὸ σκεδίῳ του, γύρισε τὸ βράδυ στὸ μπορντέι του, ἔβαλε γλήγορα ἕνα πουκάμισο τὸ ἔσφιξε στὴ μέση του μὲ μιὰ πέτσινη κοκκινωπὴ ζώνη καὶ φόρεσε ἕνα κόκκινο τσουπέ κληρονομία τῆς μάνας του πού δὲν εἶχε πέσει ποτὲ ἀπὸ πάνω της. Δὲν εἶχε τίποτα. Δὲ λυποῦσε κανένας...

— Ὅλη τὴ νύχτα περπατοῦσε, ξαναμένος, εὐχαριστημένος, ἀνασαίνοντας μὲ τὰ ρουθούνια τὴν αὔρα πού τὴν ἐβάραινε μιὰ τὸ ναρκωτικὸ ἄρωμα τοῦ σιταριοῦ καὶ τοῦ ἀραποσιτιοῦ καὶ μιὰ ἡ δυνατὴ βόχα τῶν χωριῶν πού περνοῦσε. Μὲ τὴν αὐγὴ κατακουρασμένος ἀποκοιμήθηκε πάνω σ' ἕνα φράχτη... Τινάχτηκεν ἀπὸ τὸν ὕπνο περικυκλωμένος ἀπὸ ὀργισμένους ἀνθρώπους πού τὸν ἔβριζαν μὲ σηκωμένες μαγκούρες.

— Μπρός, μάζευέ τα, διαόλου— άτσιγγανε !

Οί χωριανοί τόν είχαν πιάσει κι' άφοϋ τονέ διώχχαν νά φύγει τονέ βαστοϋσαν άκόμα.

— Πρώτα για νά ιδοϋμε μπάς κ' έκλειψε τίποτα.

Και ξετίναξαν άπό δώ κι' άπό κεί τόν ξεθωριασμένο και τρύλιο τσουπέ του. Σκάλιξαν τή ζώνη και τó πουκάμισο του κ' οί βρισιές πέφτανε βροχή.

— Για έναν ώραϊον άτσιγγανο, ώ! ναί, είναι ένας δμορφατσιγγανος !

Έκοίτοξε εκείνην που είχε πεί τά λόγια αυτά με μιά λεφτή και γλυκιά φωνή σα χυμό ώριμου καρποϋ. ΈΗ φωνή αυτή έδρόσιζε όλο του τó είναι και γλυτροϋσε άπάνω στο πετσι του μαζί με τόν ήλιο.

— Σώπα έσύ, Παόνα, πετάχτηκεν ένα παλικάρια τσομπάνος.

Ο Μπουσουγιόκ κοίταξε μονομιás τήν κοπελλούδα και τó βοσκό, πρόσχαρους και τούς δυό, στηριγμένους στο φράχτη παρατηρώντας τον κατάματα. Έκείνη που τήν έλεγαν Παόνα μουρμούρισε κάτι λόγια κι' ό τσομπάνος με μιá χερνομία αυθεντικιά γύρισε κ' είπε στους χωριανούς. Άπάνου στο τυραννικό κι' ώχρό πρόσωπό του λαμπύριζαν δυό μεγάλα μάτια, που ή Παόνα, καταπόρφυρη, τάτρωγε με τó βλέμμα της.

— Άφίστε ήσυχο τόν άτσιγγανο, είπεν ό τσομπάνος. Είμ' άρρωστος κ' έχω ανάγκη κάπιον νά φυλάξει τó κοπάδι μου σήμερα... Όλοι οί άλλοι είναι στις μούλες... Θεές, άτσιγγανε, νά μ' ακολουθήσεις στην άκροποταμιά ; Θα σοϋ δώσω άπόψε, δυό γρόσια για τόν κόπο σου και τó φαγι σου.

Ο Μπουσουγιόκ εκούνησε τó κεφάλι του καταφατικά. Δέ μπορούσε νά μιλήσει. Θάμαζε τήν Παόνα. Έκείνη έγελοϋσε, και τó γέλιο της τόν ξετρέλλαινε. Είχε πεί γι' αυτόν πώς είταν όμορφος.

* *

— Νά, σοϋ τó δίνω...

Ο Μπουσουγιόκ πέρασε στο δάχτυλό του τó χάλκινο δαχτυλίδι.

— Σοϋ τó δίνω, ξανάπε ό τσομπάνος, μα κοίταξε νά τó κρύψεις και νά μήν πεις τής Παόνας πώς σοϋ τόδοσα. Θα κλαίει !...

Ο Ραντούς ό βοσκός, κορούιδευεν άπό μέσα του τήν αγαθομάρα του άτσιγγάνου... Άπό τά δυό γρόσια που συμφωνήσανε, ό άτσιγγανος ζήτησε για τόν κόπο του τó λεφτό χαλκαδάκι... Και ό Ραντούς κουδούνιζε τή ζώνη του όπου κρεμόντανε ένα—σωροί δαχτυλίδια τενεκεδένια, χάλκινα, γιαλένια με γαλάζιο χρώμα, τρόπαια τιποτένια, που τά παλικάρια τά παίρνουν άπό τις κοπελλούδες και τά φοροϋν με περηφάνεια. Ο Μπουσουγιόκ έτρεμεν άπ' τή χαρά του κοιτώντας τó δαχτυλίδι του. «Τρέμει για ένα τιποτένιο πράμα... είπε άπό μέσα του ό Ραντούς. Τρέμει επειδή του είπα πώς ή Παόνα με φιλεί τó βράδυ πίσω άπ' τάραποσίτια...» Και τόν άρώτησεν άφανά :

— Μήπως έχεις πυρετό, άτσιγγάνε ;

— Ω ! όχι, άποκρίθηκε χαρούμενα ό Μπουσουγιόκ και χάιδεψε τó δαχτυλίδι κ' έγέλασε.

— Τότε, τρέξε στο χωριό, σταμάτησε κοντά στο πηγάδι κ' εκεί θα σε περιμένει ή Παόνα για νά σοϋ δώκει μαμαλίγκα και παστόφαρο για τó γιόμα μας...

Τόντις μπροστά στο πηγάδι στεκούτανε ή Παόνα λεφτοκαμομένη λεβέντισα... Τόν άρώτησε μονομιás :

— Τι κάνει ό Ραντούς ;... μ' αυτή τή φοβερή ζέστη δέ σās έπιασε πυρετός ;...

Ο Μπουσουγιόκ άπάντησε σατισμένος ναί κι' όχι. Άνάμεσα στο χωριό και στη μονάξια τής έξοχής τó πηγάδι μονάχα έκανε ήσυχο. Η ζέστα και τó φως τούς έσφιγγε σαν ζουρλομανδύας. Ποτές ό Μπουσουγιόκ δέν είχε γνωρίσει τέτιαν ήδονή που χύνει τήν ψυχή μέσ' στις αίτησες και τις κορώνει άλυσσοδενοντάς της. Έφρισε κυριεμένος άπό ήδονή μόλις ή κοπελλούδα έσάλευε τά χέρια της ή εκλειοϋσε για ένα δευτερόλεπτο τά ματόφυλλά της. Και ή κίνηση αυτή προ πάντων νά γυροφέρνει τά χέρια της πάνου στη πηγαδό-

πετρα τὸν ἔκανε ν' ἀνιώνει μὴν ἡδονὴ κ' ἓνα εἶδος ἀνεξήγητου τρόμου.

Σήκωνε πάνω στὸ κεφάλι της ἓνα πανέρι καὶ τώρα δείχνοντάς του τὸ περιεχόμενο τοῦ λέγει :

— Κοίτα ! εἶναι γιομάτο. Θὰ χορτᾶστε κ' οἱ δύο σας... Πρόσεξε νὰ μὴ σοῦ πέσει τίποτα στὸ δρόμο.. Μά, δὲ θᾶταν καλύτερα νὰ στερεώσεις τὸ χέρι σου αὐτὸ ποῦ τρέμει ;...

Κοίταξε γύρω της κ' ἔπειτα μὲ μὴν ἀπότομη χερνομία ἄγγιξε τὴ ζώνη τοῦ Μπουσουγιόκ...

— Βγάλε τὴ ζώνη σου... στάσου... νὰ σὲ βοηθήσω...

Τὰ εὐκολολύγιστα καὶ ζεστά δάχτυλα παίζανε μὲ τὴν ἐλαστικότητα τῆς ζώνης ποῦ τὴν ἐσκήλαιναν ποῦ καὶ ποῦ χαλκόκαρφα καὶ τενεκεδάκια... Ἡ ἐπικίνδυνη θέρμη ἔτρεχε πάνω στὸ πετὸ τοῦ τσιγγανόπουλου... Τὰ γυμνὰ μαλλιά τῆς Παόνας χορεύανε πάνω στὰ χεῖλη του... Ἐπογευούτανε τὸ ἔξοχο καὶ λεπτὸ μέθισμα. Ὅπως καὶ ὁ Ραντούς ἢ Παόνα τὸν ἀρώτησε :

— Μήπως ἔχεις πυρετό ; καὶ τὸ τρεμούλιασμα τοῦ ἀτσιγγάνου τὴν ἔκανε νὰ τὸν λυπᾶται.

«Τσιγγάνος εἶναι, σκέφτηκε, μὰ ἔναι νέος κ' ὁμορφος καὶ τόσο φτωχός. Τὸ κακόμοιρο τσιγγανόπουλο!.. ἔχει πυρετό, σὰν τὸ Ραντού.»

Ἡ ζώνη ἔπεσε δίπλα στὸ πηγάδι. Ἀφοῦ ἢ Παόνα εἶταν ἐκεῖ, ὁ Μπουσουγιόκ εἶχε ξεχάσει τὸ δαχτυλίδι κ' αὐτὸ κατρακύλησε τώρα μέσα στὸ φλασκὶ τοῦ νεροῦ κοντὰ στὰ πόδια της... Ἡ Παόνα ἔσκυψε καὶ τὸ πῆρε καὶ κιτρίνισε...

— Τὸ δαχτυλίδι μου, φώναξε... Τόκλεψες ἀπὸ τὸ Ραντού... Ἡ βεργέτα μας. Οὐ ! παλιοατσιγγάνε, κλέφτη, κλεφτόσπορε !...

Ὁ Μπουσουγιόκ θυμήθηκε τὰ λόγια τοῦ βοσκῆ :
«Ἄ μάθει πὼς σοῦ τόδοσα, θὰ κλαίει.»

— Τὸ δαχτυλίδι μου, ξανάπε ἢ Παόνα ἀγανακτισμένη. Ἄ ! καταραμένη ράτσα... Ὁ κολὸς Θεὸς πιάνει τὰ μάτια του μὲ τὰ δύο του χέρια γιὰ νὰ μὴ σᾶς

βλέπει νὰ περνᾶτε πάνω στὴ γῆ... Τί, σὰν εἶνε κανεὶς γιὸς κλέφτη... πρέπει κ' αὐτὸς νὰ κλέφτει... ἔ ; Ντροπή ! Ντροπή σας !...

Καὶ στριφογύριζε δεξιὰ κ' ἀριστερὰ γογγύζοντας ἀπὸ περιφρόνηση κ' ὀργή, κλώθωντας τὶς μαύρες μπούκλες της πάνω ἀπ' τὸ μέτωπό της...

Ἄ ! γιατί μᾶκουσε ὁ Ραντούς ; γιατί ἐγὼ τοῦπα νὰ σὲ πάρει μαζί του... ἔχει ἓνα—σωροὶ δαχτυλίδια. Μὰ δὲν τᾶγαπᾶ. Αὐτὰ ἄς σοῦ τᾶδινεν ὅλα... Μὰ τὸ δικό μου... ὦ ! κλέφτη ! κλέφτη !...

Ὅσο πήγαινε θύμωνε πιότερο. Φώναζε δυνατώτερα κ' ἢ ταραχὴ της ἔκανε πιὸ ὁμορφα τὰ χαρακτηριστικὰ καὶ τὸ βλέμμα της.

«Πόσο μὲ μισεῖ ! Πόσο μὲ περιφρονεῖ ! ἔλεγεν ἀπὸ μέσα του ὁ Μπουσουγιόκ. Περιφρονημένος ἀπ' ἐκείνη !» Ἀπογεύτηκε τὴν τελευταία θλίψη... Νὰ τὸν περιφρονήσει ἐκείνη ! Ἄ ! θὰ τῆς ἔλεγε τὴν ἀλήθεια, κ' ἂν ὁ βοσκὸς κοιτοῦσε νὰ τ' ἀρνηθεῖ... Τότες θὰ βλέπανε... Θὰ τῆς ξεμολογιούτανε... Ἡ Παόνα θὰ κλαίει... Ὁ Ραντούς τοῦχε πεῖ πὼς ἂν ἐκείνη μάθαινε πὼς τὸ δαχτυλίδι πῆγε στὰ χέρια τοῦ ἀτσιγγάνου, ἢ Παόνα θὰ κλαίει γιὰ τὴν ἀπιστία του αὐτῆ... .

«Δὲ θὰ κλάψει» ὀρκίστηκεν ὁ Μπουσουγιόκ... Δάγκανε τὰ χεῖλη του... Θυμήθηκε τοὺς πεθαμένους ποῦ εἶχε δεῖ τὴ μάνα του νὰ τοὺς πλένει τὰ σκεβρωμένα μέλη τους καὶ τὰ χεῖλη τους ποῦ δὲν ἔβγαζαν ἀναπνοή, κ' εἶπε ἀπὸ μέσα του : «Μπουσουγιόκ... βουβάσου ! Γίνου σὰν τοὺς νεκρούς... Ἡ Παόνα δὲν πρέπει νὰ κλάψει.»

Στὴν ἀπελπισμένη βούβα τοῦ ἀτσιγγάνου ἢ Παόνα μαλάκωσε.

— Ραντού ! Ραντού ! μουρμούρισε σιγοκοκκινίζοντας... Ζούλιξε τὸ δαχτυλίδι πάνω στὸ μαγουλό της καὶ τὸ πέρασε στὰ κρόσια τῆς ζώνης της.

— Ἄκουσε, Μπουσουγιόκ ! τοῦπε τέλος· σὲ συχωρῶ γιατί· εἶσαι νέος... Θὰ σ' ἀφίσω νὰ φύγεις καὶ δὲ θὰ ξεστομίσω λέξη στὰ ἔδω προσώπατα... Μὰ σὰ θέ-

λεις νὰ μ' εὐχαριστήσεις, ὦ! φύγε γρήγορα... Φύγε, γίνου σκόνη...

Κατέβασε τὸ κεφάλι... Νὰ μὴ βλέπει πιά τὴν Παόνα, τὶς μαύρες τῆς μπούκλες καὶ τὸ ρόδινο δέσμα τῆς... ποτὲ πιά...

— Θὰ πάγω ἀτὴ μου τὸ φαγὶ στὸ Ραντού καὶ τὸ δαχτυλίδι... θὰ τοῦ τὸ δώσω μαζί μὲ τὰ φιλιὰ μου... θὰ σὲ ξεχάσουμε, ἔτσι δὲν εἶναι πιὸ καλὰ;

Ἡ ἰδέα τῆς εἶταν πολὺ καλὴ καὶ μαλάκωνε ποὺ θὰ ξανάβλεπε τὸν ἔραστή τῆς ποὺ ἀκαριεροῦσε κοντὰ στὸ ποτάμι.

«Θὰ περιμένει τὸν ἀτσιγγάνο καὶ θὰ φχαριστηθεῖ σὰ δεῖ ἔμένα».

Γιὰ μιὰ στιγμή τὸν ἔσφιγγε πάλι ἡ ἀκράταγη ἀνάγκη νὰ φωνάξει τὴν ἀλήθεια... Ὁ Ραντούς αὐτὸς εἶταν ἕνας πρόστυχος καὶ πρὸ πάντων ἕνας ἀπαταιώνας... Θὰ μιλοῦσε... θὰ μιλοῦσε... κ' ἐνανάγκη θὰ τὰ δηγιούνταν μπροστὰ σ' ὄλο τὸ χωριὸ καὶ δὲ θὰ μπορούσαν νὰ μὴν τὸν πιστέψουν... Ἡ ἔξοδος ἐκεῖνος νὰ τοὺς κάνει νὰ τὸν πιστέψουν ὄλοι καὶ νὰ μὴν εἶναι ἀνάξιος τοῦ ἀτσιγγάνικου αἱμάτου ποὺ μιὰ κ' ἀναβε, ἔτρεχε ὀρμητικὸ μὲς στὶς φλέβες του, ποῦταν γεμάτες ἀπὸ συμβουλὲς παράφορες. Ὁχι, ὄχι, δὲ θάφινε τὸν ἥσκιο τοῦ πηγαδιοῦ πρὶν ἀποδείξει τὴν ἀθωότη του καὶ φανερώσει στὴν Παόνα τὴν ἀπιστία τοῦ Ραντού. Ἡ Παόνα θάκλαιε, καὶ τόσο ἄσκημα... Ὅλες οἱ γυναῖκες κλαῖνε... Ἀφοῦ εἶναι φκιασμένες γιὰ νὰ κλαῖνε μονάχα... Ὅλες οἱ γυναῖκες, ναί... μὰ ὄχι ἐτούτη δά. Ἡ Παόνα ἢ ρόδινη, ἢ Παόνα ἢ γλυκιά, ποὺ ἢ φωνὴ τῆς ἔρρεε σὰν τὸν ὄξιμο χυμὸ, ἢ Παόνα ποὺ εἶχε πει: «Αὐτὸ τὸτσιγγάνοπουλο εἶναι ὁμορφρ»

Ἡ Παόνα ξανάπε:

— Φύγε δὲ θὰ σὲ προδώσω...

Κοίταξε τὸ δρόμο ποὺ ἢ ἀνυπόφορη ἀσπρίλα του θάμπωνε τὰ μάτια.

— Τὸ ξέρω πὼς κάνει φοβερὴ ζέστα, τοῦπε, μὰ ἐσὺ θάσαι συνηθισμένος στὸν ἥλιο... Δὲν πρέπει νὰ μεί-

νεις ἐδῶ... Ἡ παρουσία σου θὰ μ' ἀπέλιζε...

Ἡ ἔρημιὰ καὶ τὸ φῶς νόμιζες πὼς τρόμαζε τὸν κουρασμένον ὄριζοντα.

— Νά, πιέ, πρὶ φύγεις, εἶπε... Θὰ διηῶς καὶ δυὸ καὶ τρεῖς λεύγες δὲ θάβρεις οὔτε πηγάδι οὔτε ποταμό... Πιέ...

Τοῦδειξε τὴ κοκκινωπὴ χωματένια κανάτα χωρὶς νὰ τοῦ τὴ δώσει... Σήκωσε τοὺς ὤμους, τὴν κοίταξε κάμποσην ὥρα, θλιφτικά, μὲ τὰ μάτια του ποὺ μέσα τους ζοῦσε τὸ ἄπειρο τῶν ἐρήμων καὶ μ' ἕνα πιγμένο λυγμὸ γύρισε ἀπ' τὴν ἄλλη κ' ἔφυγε...

Πλήγορος, ἀναίσθητος στὴ φλόγα ποὺ τότε θέριζε ἀπ' ὄλες τὶς μεριές πορπάταε πρὸς τὰπειρο...

Ὅλα ἔκαιαν μέσα καὶ γύρω του. Τὸ ἀχτινοβόλημα τοῦ διαστήματος περνοῦσε τὰ ματόφυλλά του μὲ σουβλερὲς σαῖτες. Πάνου στὰ δάχτυλα τῶν ποδαριῶν του ἢ σκόνη ἔκαιε σὰ στάχτη μαγκαλιού. Ὁ ἀέρας νόμιζες πὼς κουνούσε दाδιὰ πάνω ἀπὸ τὴν κόμη του. Ἡ ἔχταση ξαπλουνοῦταν κατακίτρινη. Οὔτε δέντρα οὔτε θάμνοι καὶ μόνο καμίνια ἔβλεπες, ὡς τὰ πιδὸν ἀπόμακρα σύνορα. Στὴν ἀρχὴ τοῦρθαν στὴ σκέψη ἢ Παόνα καὶ τὸ δαχτυλίδι τῆς, ὁ Ραντούς, ὁ ποταμός. Λίγο—λίγο ὁμως οἱ εἰκόνες αὐτὲς λυόνανε στὴν ἀνελέτη φλόγα ποὺ τὶς περικύκλωνε. Μιὰ πυρκαϊὰ βοοῦσε μέσα στὸ καύκαλό του. Ὅλες του οἱ θύμησες ὀρθοῦντανε μέσα στὸ κόκκινο φόντο τῆς κ' ἀφανίζοντανε καταρρέοντας... Ξανάδε τὴ μάνα του, τὰ σπύτια ὅπου παιδί ἀκόμα τὴν ἀκολουθοῦσε. Γιὰ πρώτη φορὰ ἔνωσε τὴ φρίκη τοῦ ἐταγγέλματος ποὺ ἔκανε ἢ Σία ἢ ἀτσιγγάνα, ἢ λούτρα τῶν πεθαμένων. Μπροστὰ στὸ θολωμένο αὐτὸ ὄραμα περνοῦσαν σωρὸς τὰ πτώματα, μορφές, νέες καὶ γερασμένες γυναικῶν, ματόκορες παγωμένες σὰν τὸ γιὰλὶ στὸ ἠλιόγεμα. Προσπαθοῦσε νὰ φέρει στὸ νοῦ του τὸ κρῦο ποὺ χνουῦτανε μιὰ φορὰ ἀπὸ τὰ σώματα αὐτά... Μὰ καὶ τοῦτα ἔχυναν ἀπάνω του μιὰ φλογερὴ πνοή. Τὰ κλεισμένα στόματα καπνίζανε σὰν κρατήρες. Ὅσο πήγαινε κ' ἄβαινε κ' ἔβραζε μέσα του

τὸ ἀπαίσιο κόκκινο... Τώρα ἐρχότανε ἡ Παόνα, γλυκιά, ρόδινη ἀντίκρυ στὴ φωτιά. Τοῦ πρόσφερε τὸ δαχτυλίδι κ' ἔλεγε : « Πάρτο μαζί με τὰ φιλιὰ μου. » Ἔπεσεν ἀπάνω του. Μὰ πόσο ἔκαιε !... Ἄναβε ὡς τίς βλέβες καὶ ξατμιζούτανε ὅλο της τὸ αἷμα... Τοῦλάχιστο χαμογελοῦσε... Δὲν εἴξερε τίποτα ! Δὲ θάκλαιε...
— Μπράβο, Μπουσουγιόκ, τούλεγε, ἐσένα ἐγὼ ἀγαπῶ !

— Ἐμένα ; ἐμένα ; φώναξε τὸ τσιγγανόπουλο ξετρελλαμένο, ἐμένα, τὸ γιὸ τῆς Σίας, ἐμένα τὸν κλέφτη !
Τὸ καύκαλό του λαμπάδιζε. Ὅλα γύρω του τριζοβολουσαν καὶ ἠλιοχτυπημένος μετὶ τῆς κτάλης ἀνοιχτὲς ἔπεσε κατὰμουτρα στὸν ἥλιο.

ΣΜΥΡΝΗ,

Μετ. Δ. Σ.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΦΛΕΒΑΡΗΣ 1913

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

— Δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς πού ἡ φιλολογία μας πλουτίστηκε μετὰ καινούργιο τόμο τοῦ Ποιητῆ μας Κωστή Παλαμᾶ, τὴν « Πολιτεία καὶ Μοναξιά » του. Ὁ τόμος ἀπὸ 200 κὶ ἀπάνου σελίδες διαιρεμένος σ' ἕξι βιβλία περιέχει ποιήματα πού ἐξὲν καμιὰ δεκαπενταριά χρονολογημένα στὰ 1911 καὶ 1912 καὶ τὰ θύρια πού ἀποτελοῦν τὸ ἔχτο βιβλίον « τὴ χώρα πού ἀρματώθηκε », τὰλλα εἶναι ἀρκετὰ παλιά. Χωρὶς νάχουμε σκοπὸ γιὰ καμιὰ κριτικὴ—ἀργότερα ἴσως μιλήσουμε πλατιά γιὰ τὸ ἔργο τοῦ κ. Παλαμᾶ—περιοριζοῦμαστε ἀπ' ἀφορμὴ τῆ σύντομης αὐτῆ ἀγγελίας νὰ θαυμάσουμε τὴν ἔμπνεψη καὶ τὴν τέχνη τοῦ πατριάρχου μας ποιητῆ καὶ νὰν τυπώσουμε γιὰ ἐπίκαιρο κάπιο τραγούδι, ἀπὸ τὸ τελευταῖον βιβλίον. Γιὰ γνωστοῦς λόγους ἡ ἐκλογὴ μας δὲν εἶναι ἐλεύθερη. Τὸ κατοπινὸ ὅμως τραγούδι εἶναι μιὰ τόσο ὁμορφὴ ζουγραφιά πού μὰ τὴν ἀλήθειαν τὴ ζηλεύουμε ἀπὸ τὴν ὠραιότερη ἰδέα. . . .

Στοὺς Θεσσαλοὺς τοὺς κάμπους κεκριμπόρια
τὰ σταφύλια τὸν τρύγο καρτερᾶνε
τὰ ρόδινα ξαναμμένα στὰ κλωνάρια
μάγουλα πού τὸ φίλημα μεθᾶνε.
Τριζοβολᾶν τὰ κάρρα τὰξια βόδια,
Ζεμένα, εἰρηνικά, βαριά, καὶ πάνε.
Κρασί, γιὰ σὲ τοῦ πατητῆ τὰ πόδια
δουλεύουν. ὦρα λογισμὸ γιομάτη !
Τῆς ἀγάτης κρυφῆς τὰ ξετροβόδια
μετὰ τὸ σάλαγο σμίγουν τοῦ ἀγωγιάτη.
Μιὰ τετράμηλη λέουνα τρέμει πού ἔχει
κορώνα τὴ φυλάχτρα τοῦ ντραγάτη.
Θολὸ μετὰ θολὰ γνέφια ἀγεροτρέχει
πουλιῶν δυσκολοξάνοιχτο κοπάδι.
Μὰ ἡ ψυχὴ μιὰν ἀνάπαυγην παντέχει
τὴν ὦρα πού ἀπ' τὸν Κίσαβο τὸ βράδι
μεγαλόπρεπο σιγονκατεβαίνει.
Κουδούνια. Ἀρνιά γυρνᾶν ἀπ' τὸ λιβάδι,
καὶ πίσω οἱ πιστικοὶ λαχανιασμένοι.
Στὰ φράξα ἀπ' τοῦ καρπού τάλικ' ἀχνάρια
νὰ μιὰ βατομουριά σὰ ματωμένη.
Γαβγίσματα. Πετούμενον τροπάριον. . . .
Τοῦ κἄνου τρυγητῆ, σὲ καρτερᾶνε,
τὰμπέλια. Πέρα γιὰ τὰ παλληκάρια
ὁ Χάρος τρυγητῆς. Τὸν ἀνηφᾶνε.

— Ἐακολουθοῦν οἱ κρίσεις γιὰ τὸ Ἄσμα Ἀσμάτων τοῦ κ. Φριλιγγου. Αὐτὴ τὴ φορά ἔχει τὸ λόγο τὸ ἰταλικὸ ἐκκλησιαστικὸ περιοδικὸ « Roma e l'Oriente » Μεταφράζουμε λέξη πρὸς λέξη τὸ σχετικὸ ἀρθράκι :

Κ. Φριλιγγος, Ἄσμα Ἀσμάτων, Σμύρνη 1912, φρ. 1.— Εἶναι ἓνα βιβλιαράκι πού δὲν ἔχει τίποτε καινούργιο μετὰ τὸν ἀνίστρο περιεχόμενον : πολὺ πρὶν ἀπὸ τὸ Φριλιγγο, στὰ χρόνια τοῦ Χριστοῦ μας, οἱ Ἰουδαῖοι εἶχαν μιὰ σχολὴ πού ὑποστήριζε τὴν δοξασία (θέση) τοῦ συγγραφέα : εἶτανε λ. χ. τὸ ΔΣΜΑ ἈΣΜΑΤΩΝ ἓνα ποιήμα δλουσιδίου ἀνθρώπινον, ἓνα εἰδύλλιον καὶ τίποτα παραπάνω ἢ θέση καὶ τότε κ' ἔπειτα προγράφηκε. Οὔτε τὸ κῦρος τοῦ Θεοδώρου Μοψουεστίας πού στηρίζεται ὁ Φριλιγγος θὰ μπορέσει νὰ δικαιολογήσῃ τὴ γνώμη του, γιὰ τὸ λόγο πὺς ὁ Μοψουεστίνος καταδικάστηκε στὴ δευτέρῃ οἰκουμενικῇ Σύνοδον τῆς Πόλης καὶ ὁ κ. Φριλιγγος σὺν ὀρθόδοξος ἔπρεπε νὰν τὸ ξέρει. Ἰστέρα ἀπ' αὐτὰ μᾶς φαίνεται ἀνώφελο νὰ καταγίνουμε γιὰ τὸ ποιητικὸ φέρεμα πού ὁ συγγραφέας ἔδωκε στὸ ἱερὸ κείμενο ἔπισης εἶναι σὲ γλώσσα δημοτικὴ (volgare) δὲν ἔχει τὴ φιλολογικὴ ἀξία. » (« Roma e l'Oriente » 25 Gennaio 1913. Num. 27 Pag. 184).

Δίχως ἄλλο ὁ κριτικογράφος ἢ θὰ μιτροδιάβασε ἢ δὲ θὰ καλόνιωσε τὴν κριτικὴ μελέτη τοῦ συνεργάτη μας. Ἀλλιώτικα δὲν ζηγέται ἢ γκάφα πού κάνει στὸ ζήτημα τῆς καταδίκης τοῦ Μοψουεστίας. Τὸν παραπέμπουμε στὴ μελέτη γιὰ τὸ « Ἄσμ. Ἀσμ. » σελ. 12 κεφ. III. «... τὸ Θεόδωρο ἐπίσκοπο Μοψουεστίας, πού Οἰκουμενικῇ Σύνοδον τὸν ἀναθεμάτισε γιὰ τὴν κακοδοξίαν του αὐτῆ. »— Ἐμεῖς δὲ λέμε πὺς ὁ

συνεργάτης μας εἶπε καινούργια πράγματα. Εἶπεν ὅμως σὰν ἐπιστήμονα: μὴν ἀλήθεια ποῦ τὴν ἀπόδειξε μὲ σοβαρὰ καὶ φωτεινὰ ἐπιχειρήματα ποῦ κανεῖς Ὁρθόδοξος θεολόγος, τοῦλάχιστο ἀπ' τοὺς δικούς μας, δὲν τόλμησε νὰ τὴν ξεστομίσει ἢ νὰ τὴ γράψει ὡσαυτε σήμερα καὶ σὰν ποιητῆς χάρισε μὲ τὴ μετάφρασή του στὴ νεοελληνικὴ μας λογοτεχνία ἕνα θαυμάσιο κομμάτι τῆς Ἑβραϊκῆς ποίησης. Ὡς τόσο δὲ θάξιζε τὸν κόπο νὰ κάνουμε ἐδῶ τόσο λόγο γιὰ μιὰ ἐπιπόλαιη κρίση ἔαν ὁ κ. κριτικογράφος δὲν εἶχε καὶ τὴν ἀξίωση νὰ χώσει τὴ μύτη του καὶ στὴ γλώσσα μας. Ἡ μετάφραση δὲν ἔχει, λέγει, φιλολογικὴ ἀξία ἐπειδὴς εἶναι στὴ δημοτικὴ καὶ ὄχι ἑξαφνα στὴ κωμικοτραγικὴ γλώσσα ποῦναι γραμμένο τὸ πρῶτο ἄρθρο (Ἑλληνικὸ) τῆς «Roma e l'Oriente» (δρίστε καὶ δείγματα: Θὰ μᾶς συγχωρήσουσιν ἔαν τοὺς ἀσχολοῦμεν περὶ θεμάτων κτλ. σελ. 133 στιχ. 1-2—ὄφειλε νὰ ἐξάξῃ συμπέρασμα σελ. 135 στιχ. 15—διὰ τὸ εἶνε σελ. 138 στιχ. 11—διὰ **σκώψων** καὶ ὕβρεων, τὰ ὅποια κτλ σελ. 140 στιχ. 19—**ἐχρημάτισεν** ὡς βάσις ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπήρεισαν σελ. 137 στιχ. 14) Τόση ἀφέλεια μὰ τὴν ἀλήθεια δὲν τὴν περιμέναμε.

— Ἐπειδὴ πολλοὶ ἀπὸ τὸν κύκλο τῶ δημοτικιστῶν μας ἀρχίσανε νὰ μᾶς στέλνουν γιὰ δημοσίεψιν φιλολογικὴν ἔλη ἐθεωρήσαμε σωστὸ ν' ἀναθέσουμε σὲ μὴν ἐπιτροπὴ ἀπὸ ἀναγνωρισμένους λογογράφους νὰν τὴν κρίνουν. Δυστυχῶς ἡ ἐπιτροπὴ ἀπὸ τὰ ἑντεκα κομμάτια ποῦ ἔλαβε αὐτὸν τὸ μῆνα δὲν ἔκρινε κανένα ἄξιο γιὰ νὰ τυπωθῆ τοῦλάχιστο στὴ «Νεότης». Ἀδὲ τὸ ὅμως δὲ σημαίνει. Φτάνει ποῦ τὸ περιοδικὸ μᾶς ἔγινεν ἀφορμὴ **νδνάψει στὴν ψυχὴ τοῦ νέου τὸ πρῶτο αἶσθημα γιὰ τὴ φιλολογία** καὶ αὐτὸ γιὰ τὴν ὥρα εἶναι πολὺ «ἐνθαρρυντικὸ» ὅπως εἶπεν ἡ ἐπιτροπὴ. Ἐμμεῖς μὴ συμβουλή ἔχουμε μονάχην νὰ δώσουμε στοὺς φίλους νεοφιλόλογους. Νὰ γράφουν, μὰ νὰ μὴ φιλοδοξοῦν νὰ δημοσιεύουν. Τὸ φιλολογικὸ μέλλον τοῦ καθενὸς δὲν ἐξαρτεῖται ἀπὸ ἕνα—δυσὸ στίχους ποῦ θὰ καμαρώσει τυπωμένους. Τὸ καλύτερον ποῦ ἔχουν γιὰ νὰ κάνουν εἶναι νὰ δουλεύουν θετικώτερα. Νὰ διαβάζουν παρακολουθώντας τὴν ἀληθινὴν μας φιλολογία. Ἡ τέχνη γιὰ νὰν τὴ νιώσει κανεὶς δὲν εἶνε εὐκολο πρᾶμα. Ἐνας καλὸς στίχος ἀπαιτεῖ τὴν τεχνικὴν δέξιν. Ἡ ἐπιτροπὴ παρατήρησε πὼς ἀπ' ὅσους ἔστειλαν στίχους οἱ πῶτεροι δὲν ξέφουν τί θὰ παῖ χασημῶδια καὶ συνίζηση. Σ' αὐτὰ ἀπάνου μπορεῖ νὰ πεῖ δυσὸ λόγιν στὸ ἐρχόμενο ὁ συνεργάτης μας κ. Ἀλέκος Φωτιάδης (μέλος τῆς ἐπιτροπῆς) μὰ χρειάζεταιαι πλατὺ θαυμάλεμα ποῦ μποροῦσε νὰ γίνεταί σὲ διαλέξεις ἢ συγκεντρωνοῦμαστε σὲ κάποιον ἀδερφάτο. Ἐδοκούμαστε νὰ γίνεταί καὶ αὐτό.

ΤΟ
ΤΕΧΝΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΤΩΝ Κ. Κ.

Δ. ΛΙΓΝΑΔΗ & ΣΙΑ

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΕΡΓΑ

ΕΚΤΕΛΕΙ

ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΧΕΔΙΑ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

ΚΑΙ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ

ΟΔΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ

ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΔΙΟΔΟΣ

ΣΜΥΡΝΗ

Ἀπὸ τὴν καθυστέρηση τοῦ περιοδικοῦ μας ποῦ γένηκε στοὺς περασμένους μῆνες Σεπτέβρη, Ὀκτώβρη καὶ Νοέμβρη οἱ συντρομητῆς μας δὲ θὰ ζημιωθοῦν. Ἡ συντρομὴ τῆς πρώτης χρονιάς θὰ λογαριαστῆ μὲ φυλλάδια καὶ ὄχι μὲ μῆνες.

— **Στὴ Σάμο** γενικό μας ἀντιπρόσωπον ἀναγνωρίζουμε τὸν κ. **Μίλτο Σουλεφτά** καὶ παρακαλοῦμε τοὺς ἐκεῖ συντρομητῆς μας νὰ μετροῦν γιὰ εὐκολία τοὺς στὸν ἴδιον τὴ συντρομὴ τους

ἈΛΛΑΞΕΝ ὁ ἀριθμὸς τοῦ γραφείου μας.
Ἄντις 30 ἔγινε 15.

Ἐξαιρετικὴ συντρομὴ Α. Τ. 1.

ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΤΥΠΟΓΡ. ἙΡΜΗ,

Κον "I. X. Μαγνησία. — Μας είναι δλουτίδλου ἀδιάφορο ἃ θυμόσατε καὶ μᾶς γυρίσατε πίσω τῇ «Νεότητι». Ἐμῖς οὖν γράψαμε τὴν ἀλήθειαν. Οἱ πρωτότυποι σας στίχοι (;) δὲν ἀξίζαν τὸν κόπο οὕτω νὰ διαβαστοῦν κἄν τοῦς ἔλεγε ἀκόμα καὶ τὸ μέτρο ποῦ τὸ ἔχει καὶ ὁ χειρότερος ἀπὸ τοῦς τότους ψευδοποιητολόγους μας. Ὑστερα ἀπὸ τέτια σας δείγματα, πῶς μπορούσαμε νὰ μὴν υποφισκοῦμε καὶ γιὰ τὴ μεταφρασούλα σας καὶ νὰ μὴ οὖν ζητήσουμε τὸ πρωτότυπο καί-μενὸ της ; Τὸ περιοδικὸ μας εἶναι δυστυχῶς πολὺ μικρὸ καὶ τοῦ φτάνει ποῦ γιὰ τὴν ὄρα ἀναγκάζεται ν' ἀνεχθεῖ ἀπὸ τὴ φιλολογία τοῦ τόπου μας τὸ ἐπωσθῆποτε καλὸ — Ἄ φιλοδοξεῖτε φιλογικῆς θάρους, αὐτὸ εἶναι τὸ εὐκολώτερο πράμα. Ἐχοῦμε τόσα ἄλλα περιοδικά. Πρέπει νὰν τὸ κατ'ἀδεται : ὁ σκοπὸς μας ἑμᾶς δὲν εἶναι *χηματολογικὸς*. *Εἶναι πολὺ πιὸ ψηλὸς καὶ πιὸ εὐγενικὸς*. Ἡ «Νεότης» ἂν ἔβγαίνε γιὰ νὰ κολακίσει τίς μικροφιλοδοξίας τοῦ καθενὸς ἀνθρωπάκου ποῦ σώνει καὶ καλὰ θέλει νὰ περῆ γιὰ ποιητής, οἱ σελίδες της εἰς ἔβαν τόσο λίγες κ' οὕτω θὰ δυσκολευοῦταν ἢ ἐκδοσθῆ της γιὰτὶ θῆχε πολλοὺς κόφους ἀν καὶ οὖν συντρομητές. Αὐτὰ μὲ λύπη μας ἀνγκυλοζοῦμαστε νὰ οὖν ποῦμε καὶ κἀνετὰ μας τὴ χάρη νὰ μᾶς στείλειτε καὶ ὅλα τὰ ἄλλα φυλλάδια ποῦ κρατᾶτε γιὰτὶ μᾶς κοστίζουν πολὺ ἐκρίβα.

— Ἀπὸ τὰ ἔντεκα φιλολογικὰ κομμάτια (στίχους καὶ πεζιὰ) ποῦ λάβαμε αὐτὸν τὸ μῆνα, ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἔκρινε κανένα δημοσιέψιμο. Τὰ χαρακτηριστὰ μονάχα ὡς «ἐνθαρρυντικῆς προσπάθειας».

Τὰ *Πεζοτραγουδιὰ* καὶ ἡ *Νύχτα* εἶναι εἰκόνας μὲ φαντασία ἀκαλλιέργητη ἀκόμα. — Ἡ *Γυναίκα* καὶ τὰ *Περσικὰ* — *Τωρινὰ* μὲ πολὺ πλατιῆς ἔκφρασις καὶ συχνὴς ἀκυριολεξίας — Ὁ συγγραφέας τῆς *Μουσικῆς* καὶ ζωῆς μὲ κάποιον ἔμπνεψιν μὰ δυσκολοχημένη στους στίχους του. Ἡ *Νύχτα* τοῦ *Ackermann* τοῦ ἴδιου μεταφρασμένη ἀπὸ τὸ γαλλικὸ ὄχι τόσο πετυχημένη μὲ παραδόξους κάπου — κάπου καὶ παραγιομίσματα. Τὸ *Στεφάνος* τῆς *γῆς* (στὸν ποιητὴ Μαρτζώκη) μὲ πολὺ παράτολμες παρομοιώσεις. — Τὰ *Παραληρήματα*, ἕνα παράξενο γράμμα σὲ μὴ ἀρραθωασμένη εἶναι τὸ καλύτερο ἀπ' ὅλα καὶ μ' ὄλο του τὸν πνιχτικὸ ρωμαντισμὸ θὰ δημοσιευοῦταν ἂ δὲν εἶταν κάπως βικατικογραφημένο καὶ μὲ γλώσσα ἀκανόνιστη.